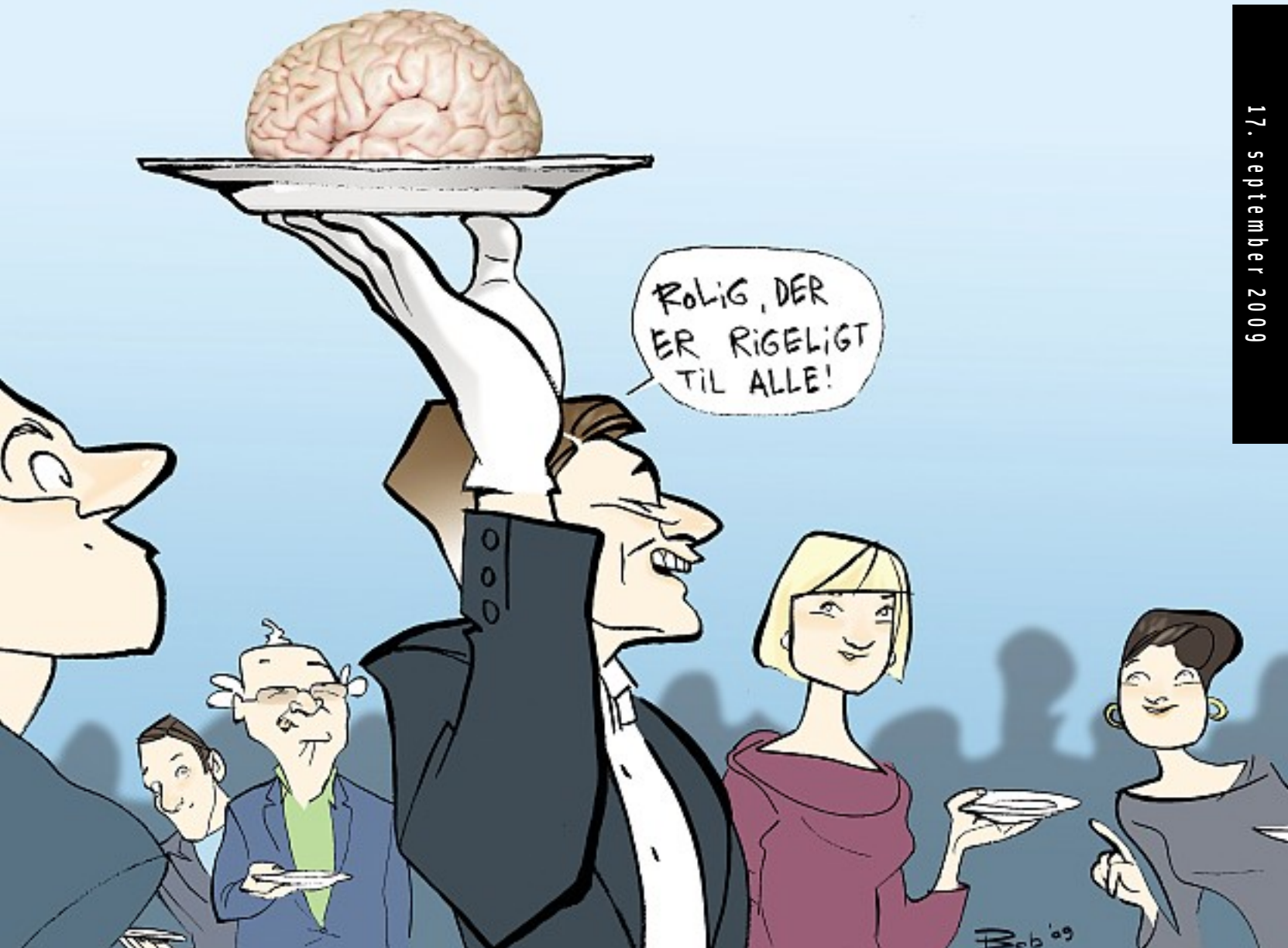

15

2009

Biblioteker - en synkende skude
Bibliotekarere i trøjen
Reboot-konferencen 2009

PRESSEN BIBLIOTEKS

17. september 2009

Open Access - en reel mulighed?

**Bibliotekar
forbundet**

Lindevangs Allé 2, 2000 Frederiksberg
Tlf. 38 88 22 33 · Fax 38 88 32 01
E-mail: bf@bf.dk · Internet: www.bf.dk
Ekspedition mandag-fredag kl. 9-15.

BF's hovedbestyrelse

Formand: Pernille Drøst

Tlf. A: 38 88 22 33, P: 29 28 52 77

E-mail: pd@bf.dk

Næstformand: Matthias Eiriksson

Danmarks Statistiks Bibliotek

Tlf. A: 39 17 37 24, P: 31 15 05 09

E-mail: eirikson@gmail.com

Øvrige hovedbestyrelse:

Jens Dam, Syddansk Universitetsbibliotek

Tlf. A: 65 50 44 11, P: 62 62 41 45

E-mail: jensdam@bib.sdu.dk

Anita Dürkop, Greve Bibliotekerne

Tlf. A: 46 13 84 00, P: 26 85 43 95

E-mail: atho@grevebib.com

Line Frølich, Biblioteket Sønderborg

Tlf. A: 88 72 60 36, P: 43 52 43 94

E-mail: lfrl@sonderborg.dk

Marie Ulletved Holmgård, Gentofte Bibliotekerne

Tlf. P: 51 76 14 53

E-mail: ulletved@gmail.com

Kim Jesper Josefsen, Roskilde Handelsskole

Tlf. P: 61 77 78 39

E-mail: kim@josefsen.dk

Søren Kløjgaard, Hasle Bibliotek

Tlf. A: 89 40 96 30, P: 86 15 93 98

E-mail: skl@bib.aarhus.dk

Nina Thorsted Petersen, Odense Centralbibliotek

Tlf. A: 65 51 44 80, P: 22 30 17 24

E-mail: ntp@odense.dk

Camilla Sejerøe, Odense Centralbibliotek

Tlf. A: 65 51 44 81, P: 64 47 29 61

E-mail: lcs@odense.dk

Mette Kjeldsen Sloth, Frederiksberg Kommunes Biblioteker

Tlf. A: 38 21 18 00, P: 44 98 91 38

E-mail: mesl01@frederiksberg.dk

Direktør: Johnny Roj-Larsen, jrl@bf.dk

Forhandlingsafdeling og Job&Profession:

Bruno Pedersen, Forhandlingschef, bp@bf.dk

Konsulenter:

Nanna Berg, kommunikationskonsulent, nbe@bf.dk

Niels Bergmann, udviklingskonsulent, nb@bf.dk

Ann Oliveira Borg, karriererådgiver, aco@bf.dk

Konsulenter, løn- og ansættelse:

Karin Madsen, privatområdet, Kommuner i Region Midtjylland, kvm@bf.dk

Lone Rosendal, København kommune, Kommuner i Region Sjælland, lr@bf.dk

Susanne Høgdahl Thomsen, kommuner i Region Nordjylland, Region Syddanmark samt alle regionsansatte, sht@bf.dk

Helle Fridberg, kommuner i Region Hovedstaden ekskl.

København, hfb@bf.dk

Ulla Thorborg, statsområdet, ult@bf.dk

BF's telefonrådgivning: kl. 9.00 – 15.00: 38 88 22 33

Forsiden: Illustration Bob Katzenelson har visualiseret debatten om Open Access.

eder

formanden har ordet

Open Access er nødvendig

Open Access er et meget væsentligt arbejdsområde for forskningsbibliotekerne og et vitalt område, hvis man skal sikre brugerne fri og gratis adgang til så meget forskning som muligt.

De fleste mennesker vil tro, at prisen for litteratur er faldet i takt med digitaliseringen og elektroniske ressourcer, men det er desværre ikke tilfældet. Priserne for licenser til databaser og tidsskrifter er voldsomme og presser forskningsbibliotekernes budgetter samtidig med, at det er uforståeligt for brugerne, forskere og studerende, at der ikke er fri adgang til alt. Derfor arbejder forskningsbiblioteker og universiteter internationalt for Open Access i hård kamp mod forlagsbranchen, der lobbyer effektivt, blandt andet i EU, for at sikre deres indtjeningsmuligheder.

Ud over diskussionen om forlagsbranchens forretningsmodeller er der et samfundsøkonomisk regnestykke, der ikke går op. Danmark investerer store summer i uddannelse og forskning, og gennem de seneste år har man politisk fokuseret på viden som det afgørende konkurrenceparameter for Danmark. Ikke desto mindre betaler det danske samfund dobbelt for sin egen forskning, og afgiver retten til offentligt finansieret forskning betalt af danske skattekrone. Og hvad værre er – de danske politikere er selv med til at skabe denne groteske situation. Når forskere skal have publiceret deres forskning, skal de oftest afskrive sig rettighederne til al distribution af

publikationerne for at kunne få optaget deres bidrag i de væsentligste tidsskrifter. Derefter skal de danske forskningsbiblioteker købe adgang/licenser til den selv samme forskning, der kommer fra deres egne forskere og institutioner. Og det er ikke muligt for forskerne at undgå denne urimelige klemme, idet deres forskningsbevillinger og evalueringer er afhængige af deres citationstal og tidsskrifternes impact factor. Dette blev yderligere understreget i juni 2009, hvor der blev indgået politisk forlig om, at universiteterne skal have basismidler i forhold til deres forskningsresultater. Den nye model betyder at universiteternes offentliggørelse af forskningsresultater, den bibliometriske forskningsindikator, vil være det næstvigtigste parameter for fordeling af nye basismidler. I Forsknings- og Innova-

tionsstyrelsens Model for forskningsevaluering skriver minister Helge Sander i forordet, at: »[...] når regeringen satser så stærkt på forskning, er det stadig vigtigt, at vi ved, hvad vi får for de mange penge.« Det politiske udgangspunkt er, at når nu man har tilført forskningsområdet ekstra midler via Globaliseringsstrategien i 2006 vil man sikre sig, at man får noget for pengene og ordentlig kvalitet.

På den måde cementerer man et urimeligt system, hvor forskerne er afhængige af kommercielle udgivere, der kan diktere vilkårene. Samtidig oplever forskningsbibliotekerne et stigende økonomisk pres. Det går i sidste ende ud over dansk forskning. Herfra skal lyde en opfordring til, at politikerne tilgodeser dansk forskning og støtter op om det arbejde de danske universiteter og forskningsbiblioteker gør, for at sikre Danmark som et stærkt videnssamfund.

Pernille Drøst

INDHOLD

8 Reboot verden

Interview med Thomas Madsen-Mygdal. Han tror ikke på forandringer, i stedet skal vi starte forfra.

10 Rearranging the deck chairs on Titanic

Bibliotekarerne har ikke opdaget, at bibliotekerne er på vej mod afgrunden.

12 Gratis forskningsformidling koster penge

Open Access giver brugerne fri adgang til forskning. Mens bibliotekarerne jubler, så frygter forlagsbranchen, at Open Access kan true de små tidsskrifters eksistens.

20 Bogbus med hundeparkering

Randers har fået ny pink bogbus. Anmelder Jens Lauridsen er begejstret.

22 Pletvis lyd på udsatte steder

Kan retningsbestemt lyd gøre det muligt at spille høj musik i læsesalen?

12

I DETTE NUMMER

Boganmeldelse 17
Nyt for det private område 24
Nyt fra det offentlige 26
Nye stillinger 27
Aktivitetskalender 31

10

BIBLIOTEKSPRESSEN

Lindevangs Allé 2
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 88 22 33
Fax 38 88 31 01
E-mail: bibliotekspresen@bf.dk
Internet: www.bibliotekspresen.dk

Udgiver: Bibliotekarforbundet

Redaktion:

Ansvarsh. redaktør Henrik Hermann, hermann@bf.dk.
Journalister: Anette Lerche, lerche@bf.dk,
Sabrine Mønsted, moensted@bf.dk.

Annoncer:

DG Media as, Gammel Torv 18, 1457 København K,
Tlf. 70 27 11 55, fax 70 27 11 56
E-mail: epost@dgmedia.dk

Bladudvalg:

Jens Dam, Esben Fjord, Tina Holst, Vibeke Johansen,
Jannie Lehmann, Trine Skjelborg Mulvad.

Trykt CO₂-neutralt hos KLS Grafisk Hus A/S

ISSN 1395-0401
Danske Specialmedier

Abonnement:

Ingelise Dyrland Frederiksen, abonnement@bf.dk
Årsabonnement: 550 kr. Udland 950 kr.
BF-medlemmer modtager automatisk bladet

Oplag: Distribueret oplag 1.7.2004 - 30.6.2005
iflg. Dansk Oplagskontrol: 6.503
Dette nummer er trykt i 6.800 eksemplarer

Adresseændring og uregelmæssigheder i leveringen
skal af Bibliotekarforbundets medlemmer meddeles til
BF's medlemsafdeling.

Effektiv jobjagt i fagblade

Søger du job i det offentlige, er dit fagblad kombineret med en søgning på internet-tets jobportaler den mest effektive metode. En undersøgelse foretaget af Capacent for Profiljob.dk viser, at de to medier er offentlige personalecheferes foretrukne og mest effektive rekrutteringssted.

Undersøgelsen bygger på telefoninterviews med 104 personalechefer i det offentlige, om hvad de mener, er den mest effektive måde at finde nye medarbejdere på. 56 procent stemmer for jobportalerne, 38 procent på fagblade, mens rekrutteringsbureauer og sociale medier som facebook og linkdIn er bundskrabere med hver en procent af chefernes stemmer.

- Fagbladene er gode til at aktivere de ansøgere, der ikke aktivt søger, mens jobportalen fanger dem, som selv søger, siger Kristian Lautrup-Nielsen fra Profiljob.dk.

Undersøgelsen peger også i retning af, at der bliver længere mellem jobopslagene fra det offentlige. Alligevel forventer alle offentlige organisationer, at behovet for en lang række faggrupper stiger i fremtiden. 45 procent af personalecheferne efterspørger flere akademikere og 18 procent ser det allerede som et problem at tiltrække denne gruppe.

mønsted

Solvognen - skal også digitaliseres. Foto: Hans Ole Madsen, Scanpix

Kulturarv for alle

I 2012 skal pilespidser, stenalderkrukker, malerier og andre udstillingsgenstande fra alle danske museer være fotograferet og tilgængelige på Kulturarvsstyrelsens hjemmeside. Og billederne skal frit kunne downloades uden at nogen behøver bekymre sig om ophavsret.

Fokus vil i første omgang være på de mere spektakulære ting som Solvognen, Jellingstenen og andre historiske klenodier, men planen er, at alle Danmarks 20 millioner museums-genstande skal beskrives og fotograferes, skriver Politiken.

Kulturarvsstyrelsen drømmer også om at gøre mere nutidige materialer tilgængeligt på siden. For eksempel værker fra samlingerne på Louisiana, Statens museum for Kunst og Aros, men det kræver

forhandlinger med Copydan, om hvad det vil koste, og hvor tilgængeligt det kan blive for brugerne.

Det Kongelige Bibliotek er også i gang med at gøre deres 18 millioner billeder tilgængelige på nettet. Men projektet vil tage tid, da biblioteket har afsat kapacitet til at scanne 36.000 billeder ind om året.

- Så hvis vi skal gennemfører vores ambition om, at størstedelen af vores billedarkiv skal scannes ind, så skal der afsættes langt flere penge til det, siger Henrik Dupont, der er forskningsbibliotekar og daglig leder af Kort- og Billedafdelingen på Det Kongelige Bibliotek til Politiken.

mønsted

Digitalisering af de ældste danske bøger er sat i gang

Det Kongelige Bibliotek har kastet sig ud i et såkaldt *public/private partnership* med firmaet ProQuest for at få digitaliseret de tidligst printede bøger fra den danske nationalsamling fra 1482 til 1600 og gøre dem frit tilgængelige.

Det Kongelige Biblioteks opgave bliver at gøre bøgerne klar til scanning og for eksempel lave bevaringsaktiviteter, hvis det er nødvendigt samt stille lokaler til rådighed. Det engelsk-amerikanske firma ProQuest kommer med scannere og personale og står for den efterfølgende behandling af teksterne.

- Vores fornemste opgave er at få materialet digitaliseret og stille det frit tilgængeligt for alle i Danmark - både for universiteter og biblioteker, så det har været vores krav til samarbejdet, siger Vicedirektør for Det Kongelige Bibliotek

Birte Christensen-Dalsgaard og understreger, at ProQuest selvfølgelig skal tjene deres investering ind igen

Så ProQuests del af kagen er retten til at sælge adgang til det digitaliserede materiale til alle uden for Danmarks grænser i en periode på ti år. Herefter er materialet gratis og tilgængeligt for alle.

Det Kongelige Biblioteks direktør Erland Kolding Nielsen glæder sig også over partnerskabet.

- Det gør det muligt at digitalisere litteratur fra det 15. og 16. århundrede. Og det er vigtigt også for de små lande i Europa at få digitaliseret deres litterære kulturarv. Det Kongelige Biblioteks samling har meget at tilbyde forskere og boghistorikere inden for mange områder, ikke kun i Danmark, men i hele verden, siger han. Samarbejdsprojektet er en del

af ProQuest pilotprojekt: Early European Books digitisation programme.

Vicedirektør for det humanistiske område hos ProQuest Dan Burnstone er begejstret over at få cementeret det første skridt hen imod etableringen af en ikke-engelsk parallel til Early English Books Online (EEBO).

- Den danske nationalsamling består af mange værker, der havde afgørende betydning for det pan-europæiske tankesæt i det 16. og 17. århundrede, siger han.

Efter planen skal alle fra foråret 2010 kunne se sjældne værker og zoome ind på interessante detaljer i for eksempel Saxo-kroniken fra cirka 1502 og Kriegsbuch (indbundet til Frederik II) fra 1578.

Der er tale om mere end 2.500 titler på blandt andet dansk, latin og tysk.

mønsted

Nu kan du (snart) slette din facebook-profil

Hidtil har det været mere end vanskeligt at slette sin facebook-profil, hvis man blev træt af at være tilstede i det sociale forum.

Men nu har Canada tvunget facebook til at gøre det nemmere for brugerne at slette deres informationer, således at Facebook ikke kan gemme på oplysninger og billeder, selv om man for længst har deaktiveret sin profil.

Det er Canadas kommission for privat sikkerhed, der har kastet sig ud i at sikre brugernes rettigheder – og indsatsen kommer alle facebook-brugere over hele verden til gode.

Med de nye canadiske ændringer, skal det også oplyses, når ens informationer gives videre. Det sker ikke i dag, hvor mange gør brug af de mange facebook-applikationer, hvor man for eksempel tester sin intelligens eller spiller spil. Det brugerne blot ikke tænker over, når de bruger facebook applikationer er, at facebook automatisk videregiver oplysninger om dig (og måske også dine venner) til firmaerne bag applikationerne. Fremover bliver det ændret, så firmaet bag applikationen skal gøre opmærksom på, hvilke informationer, de beder facebook om.

Den øgede brugersikkerhed vil tage facebook et år at implementere, vurderer facebook. Indtil da må danskere – såvel

som canadiere – fortsætte med at bruge facebook, som vi kender det i dag.

lerche

Den canadiske privacy commissioner, Jennifer Stoddart, taler til en konference i Ottawa 27. august. Foto: Chriss Watt, Scanpix

Bøger i mejeriets kantine

Aabenraa Bibliotek og det økologiske mejeri Naturmælk har indgået en aftale om at opstille et lille bibliotek i mejeriets personalekantine.

- Og det betyder, at folk, der normalt ikke bruger biblioteker, tager bøger med hjem, siger bibliotekschef Pia Henriette Friss fra Aabenraa Bibliotek, der varmt anbefaler at inddrage de lokale virksomheder, når biblioteket skal forny sig.

Biblioteket spurgte virksomhederne i lokalområdet: Hvad skal vi have på hylenderne, og hvordan skal vi formidle det?, så det bliver mest brugbart for jer.

- Et klart svar fra virksomhederne var at få hylenderne derud, hvor folk er - på arbejdspladsen, siger hun.

En gang om ugen kommer der en bibliotekar på mejeriet, hvor der er opstillet et lille »showroom« af bibliotekets udvalg.

- Vi har gjort meget ud af at have en løbende dialog med tillidsrepræsentanten og personalet om, hvad der er interessant for dem.

Udgangspunktet var, at vi tilbød dem bogkasser med et tema eller en genre, men det blev for voldsomt for personale-målgruppen, der ikke er vant til at bruge biblioteket. Ønsket var en enkelt bog, et tidsskrift eller musik. Kasserne med børnelitteratur går dog som varmt brød, siger Pia Henriette Friss.

Ordningen kører som forsøg i et år, men bibliotekschef Pia Henriette Friss håber, at det bliver så stor en succes, at det kan fortsætte som noget permanent og eventuelt kan udbredes til andre virksomheder.

- Vi lader det afhænge af, hvad der sker. Men vi har en løbende dialog med Er-

hvervshuset med 500-600 virksomheder i området, siger Pia Henriette Friss.

- Det kunne også tænkes, at vi kombinerede små biblioteker på virksomhederne med læsekredse eller kurser i internetsøgning for eksempel.

Skal konceptet bredes ud til andre virksomheder, kræver det en forretningsmodel, så det ikke koster på bibliotekets budget.

På mejeriet oplever man, at medarbejderne er glade for ordningen og administrationschef i Naturmælk, Nelly Riggelsen, er rigtig godt tilfreds med tilbuddet.

mønsted

Klima på bibliotekscafeens menukort

Som det eneste bibliotek i Danmark skal Randers Bibliotek være officiel klimacafe under FN's klimatopmøde. En gyldengrøn mulighed for at udfylde rollen som demokratisk torv, mener biblioteket

af THOMAS SCHMIDT NØRGAARD

En storskærm i »Hjørnet« på Randers Hovedbibliotek vil blive det direkte link fra det kronjyske til klima-epicentret i København. Fra hjørnet vil brugerne kunne følge debatten mellem de mange internationale politikere og miljø fortalere, der til december indtager hovedstaden for at diskutere CO₂-kvoter, vedvarende energi og andre klimaspørgsmål.

Brugerne vil samtidig modtage gode tips til at tænke grønt og skåne miljøet, men vil også få mulighed for at lade deres stemmer blive hørt.

- Via et web-cam kan klimacafeens besøgende sende videopostkort til konferencens deltagere. Hilsner, som også vil blive vist på de forskellige klimacafeer rundt omkring i Danmark, forklarer Eva Bis-

bjerg, leder af voksenområdet på Randers Hovedbibliotek.

De 19 udnævnte klimacafeer tæller også Dansk Design Center og en masse almindelige cafeer, der alle skal være med til at brede klimakonferencen ud til den danske befolkning.

En opgave, som biblioteket ifølge Eva Bisbjerg er skræddersyet til.

COP15:

Fra 7. til 18. december 2009 er Danmark værtsland for FN's klimakonference COP15. På dagsordenen er blandt andet en reduktion af udslippet af drivhusgasser

- Ud over at udlåne materialer er vores mål også at fungere som et demokratisk torv for dialog og debat. Som et sted, hvor borgerne møder hinanden og beslutningstagerne, hvad enten det drejer sig om nærmiljøet eller om et internationalt FN-topmøde. Og det kan en event som denne være med til at understrege, siger hun. ■

*Thomas Schmidt Nørgaard er journalist.
bibliotekspressen@bf.dk*

IFLA: Fra Milano mod Göteborg

Den 75. internationale IFLA-kongress er overstået i Milano med 3.700 biblioteksfolk fra hele verden.

Omkring 60 danske biblioteksfolk og bibliotekarere deltog i Milano i dagene 23.-27. august i diverse sessions – nogle som oplægsholdere, andre som udstillere af plakater og andre for at fange den seneste udvikling og megatrends.

Den nye præsident for den verdensomspændende organisation IFLA hedder Ellen Tise og er fra Sydafrika. Hun afløser Claudia Lux fra Tyskland.

I Milano blev der sædvanen tro udvekslet erfaringer og netværket på kryds og tværs. Fra Danmark deltog flere oplægsholdere, blandt andre bibliotekscheferne Jens Ingemann, København og Lone Hedelund, Århus. Flere sessions fokuserede på bibliotekarens udfordrede

rolle, eksempelvis »The proactive Librarian« – ligesom der var sessions om e-bogens fremmarch.

Programmet og diverse oplæg og papers kan findes på hjemmesiden www.ifla.org.

Der var muligt at deltage på flere måder i konferencen. Eksempelvis havde Odense Centralbibliotek og Svendborg Bibliotek i samarbejde lavet en plakat med teksten Read It, Show It and Promote it!, samt diverse foldere til den såkaldte Poster Session, hvor der blev udstillet plakater fra hele verden. Også Lyngby Stadsbibliotek deltog i konkurrencen, og havde taget deltagere med fra cafeen, hvor der laves mad til bibliotekets gæster af handicappede. Danmarks Biblioteksforening deltog med en plakat for bogen »Library Space«, en engelsk over-

sættelse af bogen *Biblioteksrum* skrevet og redigeret af Hellen Niegaard, Danmarks Biblioteksforening, bibliotekschef Jens Lauridsen, Taarnby Bibliotek og Knud Schulz, Århus Kommunes Biblioteker.

I øvrigt blev et bidrag fra Kina valgt som den bedste af de godt 100 plakater.

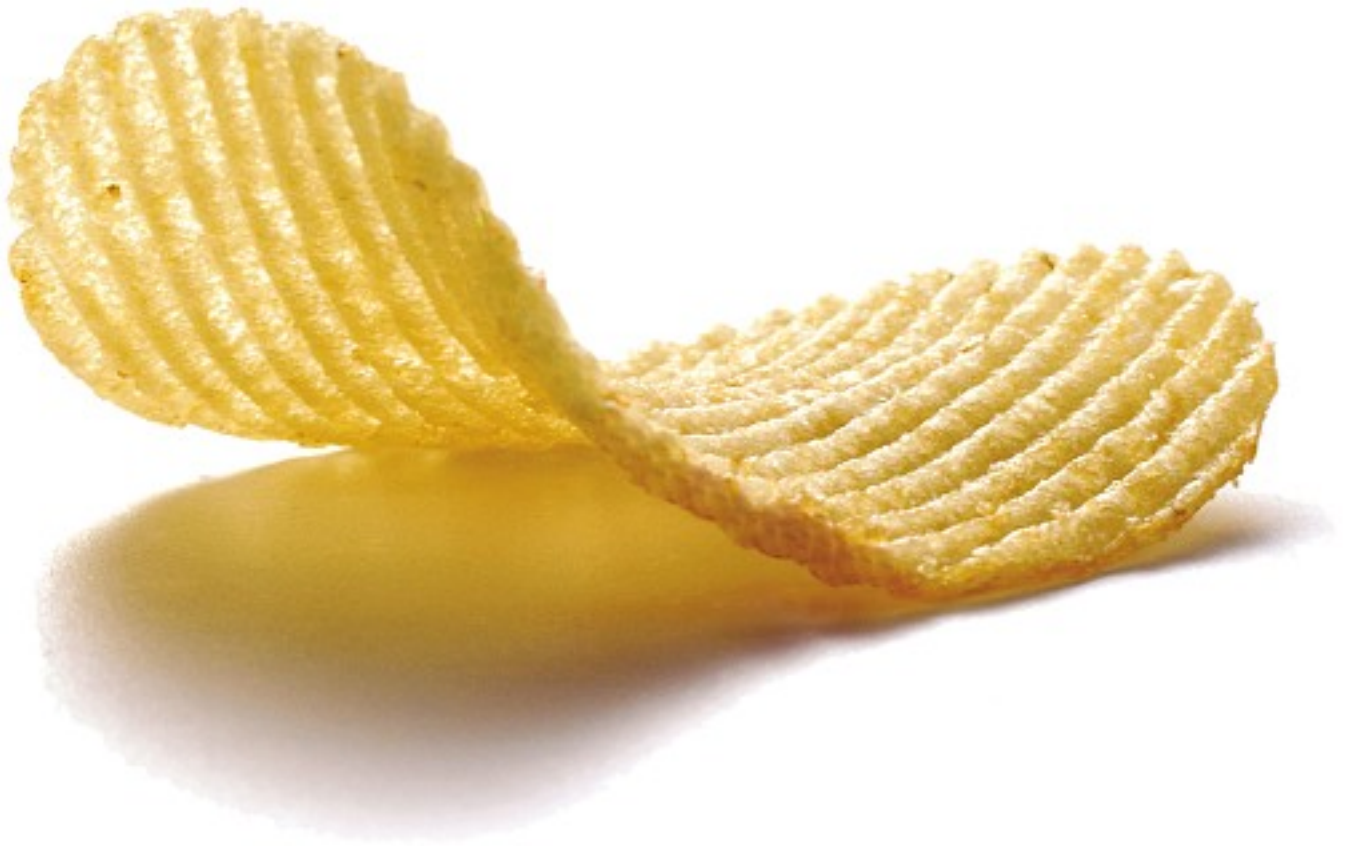
IFLA-kongressen skulle næste år være holdt i Australien, men på grund af økonomiske kvababbelser og risiko for et relativt lavt deltagerantal, valgte IFLA's øverste organ Governing Board at flytte konferencen. Derfor er det Göteborg, der arrangerer IFLA-kongressen 2010.

Bibliotekspressen bringer i et af de kommende numre et interview med IFLA's nye Præsident Ellen Tise om bibliotekarens og bibliotekernes fremtidige rolle.

hermann

TÆNKER I OGSÅ PÅ AT SKIFTE TIL CHIPS

SUND SOUND HAR BÅDE CHIPS OG ALT TILBEHØRET

Sund Sound har siden 1991 specialiseret sig i at udvikle, producere og sælge alle former for klargøringsmaterialer til biblioteker. Vi tilbyder i dag en omfattende serie af klargøringsmaterialer og sikringsetiketter specielt tilpasset RFID teknologien. Ring og hør, hvad vi kan gøre for jer.

- Jeg lover mig selv hvert år, at nu er det sidste gang, vi holder Reboot. Jeg tror meget på at stoppe ting. Og jeg har lyst til at se, hvad der sker i mit liv, hvis jeg ikke arrangerer det, siger Thomas Madsen-Mygdal, men lidt efter fortæller han, at han fire dage efter sidste conference fløj til Berlin for at tjekke muligheden for at leje en lufthavn med plads til 30.000 mennesker. Så hvem ved...

Reboot verden

Reboot: Genstart

Det lyder stort, men iværksætter
Thomas Madsen-Mygdals opskrift
er ret simpel: Genstart det, I er
i gang med i stedet for at give
det en gang lak.

af SABRINE MØNSTED
foto JAKOB BOSERUP

To procents forbedringer og pragmatiske løsninger kommer der sjældent noget godt ud af, mener Thomas Madsen-Mygdal, der er en sælsom blanding af idealistisk tænker og teknologifreak. I juni måned var han for 8. gang manden bag Reboot - en conference, hvor netop teknologi, innovation og idealer i to dage bliver kogt sammen i Kedelhallerne i København.

600 kvinder og mænd, der ikke bare er med på den sidste nye teknologi, men også er dem, der opfinder det næste, vi andre skal ride med på, var samlet, og ånden af iværksætteri fyldte hallen. Og netop ånd er det, der driver Thomas Madsen-Mygdal, der på trods af jakkesæt, direktørtitel og medejerskab af fire virksomheder, er blevet kaldt hippie.

For Thomas Madsen-Mygdal handler teknologi nemlig ikke om at finde nye måder at tjene penge på, men om hvordan man kan bruge teknologi til at gøre verden til et bedre sted. Ifølge ham er den årlige Reboot conference netop et fristed, hvor man vender op og ned på teknologien.

- Vi kan være helt ude på kanten og tænke tingene til ende. Hvad er den yderste konsekvens af en delingskultur for eksempel? Er det, at vi deler ting på Facebook eller Flickr, nej det er, at vi deler alt - slut på forbrugskulturen, hvor

vi skal eje ting. Reboot er et åndehul for folk der til dagligt arbejder mere pragmatisk, her kan de få lov til at tænke ideerne til ende, siger han og understreger, at deltagerne også er folk som forstår, at værktøjer som Facebook og Google bare er værktøjer.

- Nok er værktøjer med til at skabe os, men vi har magten til at lave dem om, siger han.

Bølgen skal ind på land

På spørgsmålet om, hvad der så kom ud af Reboot 2009?, er det svært for ham at komme op med noget helt konkret.

- Tingene sker når folk kommer hjem. Hvert år er der folk, der skriver, at de har sagt deres job op efter Reboot, startet nye projekter eller virksomheder, siger han.

Temaet på årets Reboot var *action*.

- I stedet for at surfe på bølgen - være med på det nye - som jeg selv også har

”Enhver 50-60-årig bibliotekar bør få en præmie, en buste på rådhuset og blive æresborger. Men bagefter skal vi sige: Godt nu har vi fejret det, hvad er det så for en verden, vi lever i i dag, og hvad er der behov for?”

Direktør og iværksætter Thomas Madsen-Mygdal

Blå bog

Thomas Madsen-Mygdal er 31 år og har to børn.

Han er autodidakt iværksætter, konsulent, direktør og virksomhedsejer.

Som 17-årig var han medstifter af én af Danmarks første kommercielle internetvirksomheder Mondo (1995)

Medstifter og direktør for konsulentvirksomheden Radiator (1996-1999)

Stifter af Macplanet og Winplanet (1996-1998)

Stifter af Reboot (1998)

I dag direktør og ejer af forskellige konsulentvirksomheder og projekter.

en tendens til, så skal vi nu tage bølgen ind på land. Vi ved nok nu til at kunne handle, siger han.

Reboot betyder at genstarte, og det er det, det hele handler om.

- Grundlæggende tror jeg ikke på forandringer. Jeg tror på at starte forfra, finde ind til kernen og genopfinde tingene. Og den økonomiske krise giver mulighed for at gentænke mange af de ting, vi før tog for givet, siger han.

- Når det hele handler om friværldi, er det svært at tale om at forandre verden. Det er der ikke nogle, der gider høre på, eller tror kan lade sig gøre. Nu er vi i en tid, hvor det eneste vi kan gøre er at handle. Og forhåbentlig gør det, at folk overvejer om banker og kreditforeninger ikke bør være ejet af dem, der låner pengene eller om uddannelse virkelig skal være en pølsefabrik, hvor vi spytter folk ud efter fem år. Vi skal kigge på, hvordan skoler fungerer i dag og vurdere om det passer til virkeligheden.

Hvad kan du selv gøre?

På konferencen blev nye ideer til nye måder at leve på også præsenteret.

Et oplæg handlede om *Bottom up cities* ved for eksempel at lave små landbrug i byens baggårde.

Og under konferencen havde to mænd udfordret sig selv til at bygge en cykel med solenergifanger, så der altid var strøm til computeren ved hånden. Og alle deltagere skulle op af stolen for at komme med deres bud på, hvordan vi

kan reboote verden, hvilket i løbet af otte minutter resulterede i, at der hang 600 forslag til at gøre verden bedre på hallens endevæg, eksempelvis: »Vote online - brug mindre papir«, »Smil«, »Skriv længere og færre post it notes«, »Brug en uge som frivillig på dit barns skole«, »Inviter fremmede til at bo hos dig« og »Find fem nye venner«.

Thomas Madsen Mygdal kalder også Reboot-konferencerne for hans personlige dannelsesrejse.

- I 2001 handlede konferencen om blogging. Alle bloggingpionere var på scenen. Ed Williams, som i dag er manden bag *Twitter*, stod for eksempel med en øl på scenen og talte om blogging foran 500 mennesker, der på det tidspunkt ikke forstod noget.

Minoriteten bliver majoriteten

Når vi laver Reboot, siger folk, at vi også skal have folk med fra den virkelige verden, men jeg tror, at folk som bruger de sociale medier er ved at blive majoriteten. Det er en udvikling, som jeg er ret optaget af i øjeblikket. Den generation der vokser op i dag, vil tage de sociale medier for givet, siger han.

- *God Morgen Danmark* lavede for nylig et indslag om Wikipedia, hvor de med vilje skrev forkerte oplysninger på siden for at demonstrere, at siden var uredigeret og ikke blev kontrolleret, men i løbet af syv minutter blev det rettet, og deres pointe om, at Wikipedia er et eller andet gratis og useriøst nørderi faldt

til jorden og i virkeligheden ses *God morgen Danmark* kun af en halv million danskere om måneden, hvor Wikipedia bliver besøgt af halvanden til to millioner danskere hver måned. ■

moensted@bf.dk

Rearranging the deck chairs

Biblioteket er på vej mod afgrunden, mens bibliotekarerne taler om hvorvidt farven på væggen skal være blå eller rød, siger iværksætter og direktør Thomas Madsen-Mygdal, der mener, bibliotekerne skal starte helt forfra og genopfinde sig selv.

tekst SABRINE MØNSTED
foto JAKOB BOSERUP

Stop med at hælde millioner i net tjenester. Hold op med at tro at bibliotekerne skal skabe kultur og opgiv tanken om, at *bibliotek.dk* skal være indgangen til viden. Løbet er kørt, siger Thomas Madsen-Mygdal, der mener, at bibliotekarerne skal være »facilitatorer« – intet andet.

Bibliotekarerne skal spørge sig selv: Hvis vi vil lave dannelse for det danske folk, hvordan bruger vi så bedst de tre en halv milliarder kroner, som staten hvert år smider efter bibliotekerne?, siger Thomas Madsen-Mygdal, der før har været i vælten, når det kommer til at have en mening om bibliotekerne og bibliotekarernes rolle. Han gjorde sine hoser alt andet end grønne, da han for år tilbage kaldte biblioteket.dk for ubrugelig.

– Jeg tror på, at meget af det, man gør i bibliotekerne, gør man fordi, det er en stærk kultur. Men bibliotekarerne har gjort det så godt, at de har spillet sig selv ud af spillet. De har sejret ad helvede til. I dag har alle adgang til stort set alle informationer. Og bibliotekarerne har været super gode til at udbrede nettet.

Enhver 50-60-årig bibliotekar bør få en præmie, en buste på rådhuset og blive æresborger. Men bagefter skal vi sige: Godt nu har vi fejret det, hvad er det så for en verden, vi lever i i dag, og hvad er der behov for?

Book lokale 47

Ifølge Thomas Madsen-Mygdal er der behov for steder, der skaber relationer, og har ting som almindelige mennesker ikke har derhjemme som 3D printere og lokaler til at lave aktiviteter i.

– Ikke som bibliotekarerne skal stå for, men jeg skal kunne booke lokale nummer 47 i eftermiddag, hvis jeg har behov for det, siger han.

Den vigtigste funktion for bibliotekarerne er ifølge ham at være »facilitatorer« og ikke en autoritet.

– Bibliotekarere skal ikke gå ind i en kulturdiskurs, hvor de selv laver klassisk formidling. De skal i stedet skabe en platform for lokalsamfundet og lade andre blomstre. De skal droppe den der arrangements-kulturindustri, hvor man betaler 20.000 kroner for en kendt foredragsholder. Og så skal de opgive nettet. Bibliotekerne hælder ufattelig mange penge i nettet i form af hjemmesider og net tjenester. Bibliotekerne skal ikke have hver deres lille community på nettet eller se bibliotek.dk som den store indgang til viden i Danmark, siger han.

Opgaven nu, mener han, er at digitalisere samtlige danske bøger og stille dem gratis til rådighed på nettet.

– Det er sådan noget, Google gør i dag. Og det er perverst, at det er kommercielle virksomheder, der skal gøre det, siger han.

Forandring udefra

Ifølge Thomas Madsen-Mygdal vil forandringerne ikke komme fra bibliotekerne selv.

on Titanic

- Realistisk set så er det ikke bibliotekerne, der kommer til at forandre sig. Det kan de ikke – man kan ikke gå ind til politikerne og sige, at de der tre en halv milliarder, I giver os, dem har vi tænkt os at bruge på noget helt andet. Bibliotekerne har solgt politikerne så mange historier om, at de gør det for indvandrerne og de svage gruppers skyld. Innovationen vil ske uden for bibliotekerne. Hvis jeg var kommunalpolitiker, ville jeg give nogle progressive mennesker et rum på 500 kvadratmeter og et meget lille budget og se, hvad de kan få til at ske. Hvad kommer de til at kalde det?, hvor høj vil musikken være?, hvor god vil café-latten være? Og hvordan vil de engagere kommercielle aktører og lokalsamfundet.

Problemet med biblioteksverdenen er, at den er så stor og har sin egen logik. Bibliotekarerne sidder enormt defensivt fast i noget med ældre mennesker, der ikke har adgang til computere og integrationsområdet. Men det er 10 procent. Problemet er, hvis biblioteket ikke har en relevans for mig eller mine børn, siger Thomas

Madsen-Mygdal, der tror, at et af problemerne med at starte forfra og gentænke bibliotekerne er, at bibliotekerne har for mange ressourcer.

- Hver lille kommune har sin egen udviklingsafdeling – de har det alt for godt med alt for mange penge og alt for mange mennesker. Der bliver for eksempel brugt enormt mange penge på nye flotte bygninger og indretning, og det er jo virkelig som *rearranging the deckchairs on Titanic*. ■

moensted@bf.dk

Finanskrisen er en åbning for bibliotekerne til at forandre sig, men de skal ikke bare flytte rundt på møblerne, mener Thomas Madsen-Mygdal.

GRATIS FORSKNINGSFORMIDLING KOSTER PENGE

På de danske forskningsbiblioteker er der rigtig store udgifter til indkøb af videnskabelige tidsskrifter. Derfor hilser bibliotekarerne systemer til arkivering af artikler under open access velkommen. Men krav om open access kan blive dødsstødet for mindre videnskabelige tidsskrifter.

tekst BERIT VIUF
illustration BOB KATZENELSON

Da Gutenberg introducerede bogtrykkerkunsten, forvandlede han samtidig religionsformidlingen for evigt. 180 bibler på tre år! En revolution når en håndskrevet bibel alene var undervejs i tre år. Inden da rejste lærde i uger og måneder for at besøge de få privilegerede klostre, der havde en bibel, så de kunne studere Guds ord ved selvsyn. Og nu blev bibler efterhånden offentligt tilgængelige.

På samme måde kan det føles som en revolution, når man i dag i løbet af ingen tid kan downloade og printe en forskningsartikel i sit eget hjem. I hvert fald hvis man kan huske, hvilket besvær det kunne være

at bestille en bog eller tidsskriftsartikel, før den digitale verden blev født. Ny teknologi bringer nye muligheder for total omstrukturering af videndelingen.

Især inden for fri digital adgang til forskningsartikler, er der begejstring over, at det i princippet er blevet så let at indhente ny viden. Specielt fordi meget forskning er finansieret af offentlige midler

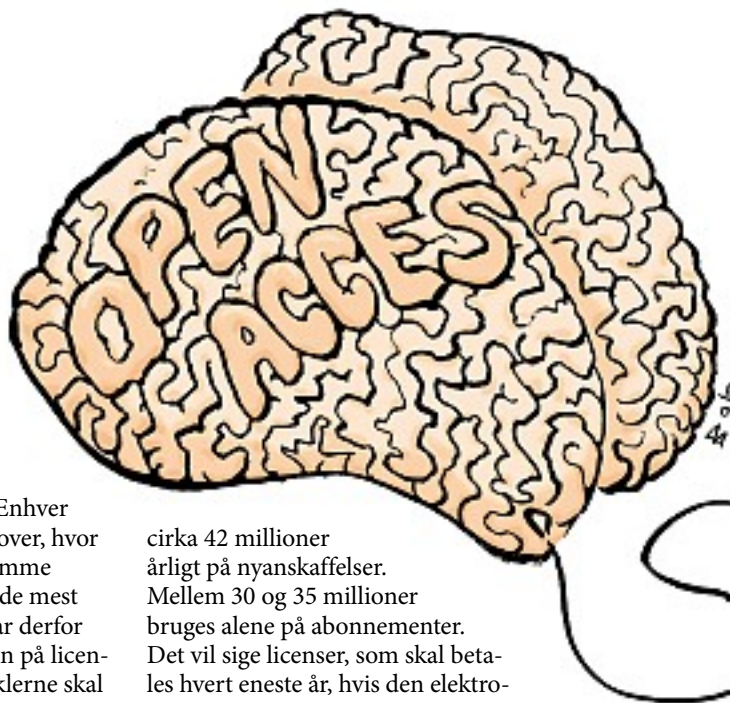
Offentligt finansieret forskning skal deles

- Forskningsresultater fra offentligt finansieret forskning bør også komme offentligheden til gode. Hvis forlagene får ejerskab

over forskningsresultaterne, betaler man for forskningsresultaterne flere gange – både når forskeren bruger arbejdstid på at skrive og redigere artiklen og bagefter ved, at forskningsbiblioteket skal betale licens for at få adgang til artiklen. Det mener vi fra universiteternes side er problematisk, siger Wilbert van der Meer, chefkonsulent hos Danske Universiteter.

Fra staten presser man derfor på for at finde måder, hvor forskernes videnskabelige artikler kan blive offentligt tilgængelige via elektronisk open access.

I langt de fleste tilfælde er det store kommercielle udenlandske forlag, der ►

udgiver videnskabelige artikler. Enhver forsker har sin prioriterede liste over, hvor det er mest prestigefyldt at udkomme inden for sit fag. Forlagene med de mest ansete tidsskrifter i portefølje, har derfor stærke kort på hånden, når prisen på licenser til elektronisk adgang til artiklerne skal forhandles med de enkelte forskningsbiblioteker.

Og det er ikke småpenge efterhånden. I Danmark bruger Det Kongelige Bibliotek

cirka 42 millioner årligt på nyanskaffelser. Mellem 30 og 35 millioner bruges alene på abonnementer. Det vil sige licenser, som skal betales hvert eneste år, hvis den elektroniske adgang skal sikres. Prisen på disse licenser er steget op gennem 1990'erne, og stigningen er fire gange højere end inflationen i samme periode.

- Det satte stort pres på forskningsbibliotekernes budgetter. Når bevillingerne ikke stiger i samme takt som abonnementsprisen, så bliver bibliotekerne nødt til at skære og opsigte abonnementer, da vi jo ikke kan eller vil opkræve betaling på brugersiden, siger Bertil Dorch, leder af KUBIS Videncenter for Videnskabelig Kommunikation under Det Kongelige Biblioteket, som forklaring på, at man på forskningsbibliotekerne for alvor begynder at interessere sig for udviklingen inden for open access.

Alligevel er det ifølge Bertil Dorch ikke kun for at spare penge, at bibliotekerne går ind i arbejdet med open access. Det handler også om at få størst muligt udbytte af de ressourcer, bibliotekerne har.

- Fra forskningsbibliotekernes side handler det om at være en aktiv spiller, der kan hjælpe forskerne med at læse og blive læst. Før i tiden sendte forskere breve til hinanden, og det udviklede sig til videnskabelige selskaber, som begyndte at udgive forskningsartikler, og efterhånden begyndte nogle at udlicitere dette til forlag. Forskningsbibliotekerne er med til at videredistribuere den viden, så forskere let kan få adgang til forskningsresultater. I dag

sidder vi med en model, hvor det er få store internationale forlag, der sidder på størstedelen af den videnskabelige kommunikation. Men det er ikke sikkert, at det vi har nu, er den evige model, siger han.

Forskellige fag – forskellige vilkår

De fleste, der beskæftiger sig professionelt med forskningsformidling, er enige i, at lettere adgang til forskningsresultater overordnet set er et gode. Men trods de gode intensioner er der dog grund til at træde varsomt, for konceptet om open access har indbyggede konflikter.

Inden for mange STM-fag (Science, Technology og Medical Science) er der en tradition for meget stor vidensdeling, som bliver opfattet som forudsætningen for, at man fortsat kan finde nye kreative veje at forske på og opnå vigtige resultater. Samtidig bliver forskningsresultater hurtigt forældede, så det er vigtigt med hurtig og nem adgang til artiklerne, hvis man skal være up-to-date.

Anderledes står det til inden for flere humanistiske og samfundsvidenskabelige fag. For det første er der ikke den samme tradition for et hurtigt download af en tidsiders artikel. Her er det monografien eller antologien, der hersker. Selvom e-bogen stille og roligt er på vej frem, er det stadig noget, som både forskere og andre brugere skal vænne sig til.

For det andet er det ikke store monopoler

Forskere om open access

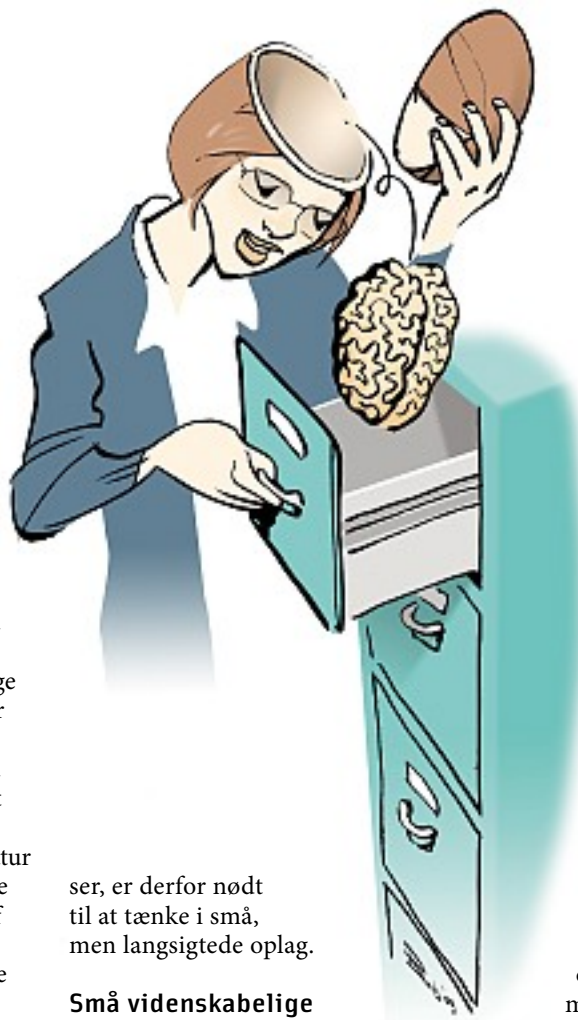
Open access er jo en fin ting, fordi det hjælper med at cirkulere information. Men open access er jo ikke altid lig med gratis access.

Når jeg bruger elektronisk adgang til artikler i mit arbejde, kan jeg kun gøre det, fordi jeg arbejder på en institution, der betaler for abonnementerne. Hvis man ønsker at få danske tidsskrifter til at gå over til gratis open access i løbet af kort tid, men ikke er villig til at kompensere økonomisk, kan tidsskrifterne ikke længere produceres. Og så bliver open access jo i stedet et kæmpe problem.

Thorsten Borring Olesen, Professor på Institut for Historie og Områdestudier, Aarhus Universitet

"Hvis vi bliver pålagt, at vores artikler skal være gratis offentligt tilgængelige på internettet, er der en væsentlig risiko for, at adskillige juridiske forskere vil få problemer med at udkomme i de fagtidsskrifter, der er vigtigst for dem karrieremæssigt."

Steen Treumer, Professor på Det Juridiske Fakultet på Københavns Universitet

listiske forlag, der udgiver humaniora og samfundslitteratur, men små og mellemstore universitetsforlag, hvor man i lighed med andre steder i Europa ønsker at bevare kulturarven ved forskning i sprog, litteratur og historie. Mange publikationer i Danmark udgives derfor på dansk, og da dansk er en forholdsvis sjælden sprogkompetence at besidde på verdensplan, publiceres der til en meget snæver målgruppe.

Endelig forældes videnskabelig litteratur inden for de fleste humanistiske fag ikke så hurtigt som inden for STM. En del af forskningen er nicheområder, der kan være lige så relevante om 20 år, som de er i dag.

Forlag der arbejder med disse udgivel-

ser, er derfor nødt til at tænke i små, men langsigtede oplag.

Små videnskabelige forlag i fare

De små videnskabelige forlag er i farezonen i opgøret med de store. De er slet ikke gearede til at udbyde deres udgivelser til gratis download.

- Det kunne umiddelbart lyde logisk og fornuftigt, at resultaterne af offentlig forskning skal være gratis. Men det er ikke gratis at komme fra manuskript til færdig udgivelse, siger Marie Svane, direktør i Forlæggerforeningen.

Hun lægger vægt på, at gratis adgang ikke i sig selv gør forskningen tilgængelig. Der vil i mange tilfælde være brug for forlag som mellemlid, som kan sikre den optimale formidling og garantere for kvaliteten, for eksempel i form af peer reviews. Men fjerner man den indtægt, som forlag får fra licenser og abonnenter, gør man det svært for især de små forlag at få økonomien til at hænge sammen. I hvert fald hvis man ikke sørger

for en alternativ finansiering.

- Det offentliges støtte til forskning dækker typisk ikke udgifter til formidling af forskningsresultater. Det skal man tage højde for, inden man beslutter sig for et krav om open access. Ellers klipper man det over, der er forudsætningen for, at forlagsbranchen kan bidrage med sine kompetencer, udtaler hun.

Det samme mener Marie Alenius fra forlaget Museum Tusculanum der beskæftiger sig med forskningsformidling og som det første danske forlag har aftaler med bibliotekerne om deciderede e-bøger inden for videnskabelig litteratur.

- Der er jo forskel på at sælge en e-bog og på at levere den gratis. De forlag, der udgiver forskningslitteratur er små enheder med begrænsede økonomiske ressourcer. De kan jo ikke forære deres arbejde væk. Måske er der stadig nogle få, der tror, at med open access, så kan forskerne bare udgive deres afhandling direkte ved selv at arkivere den elektronisk. Men det er i virkeligheden ikke særlig attraktivt for forskningsinstitutionerne, og det er der flere og flere, der er ved at få øje på, siger hun og forklarer, at forlagene, på grund af deres kvalitets(fra)sortering, netop kan være en garant for, at den forskning, der publiceres er den ypperste inden for sit felt – en opgave, der ikke vil blive varetaget ved selvarkivering.

- Derudover er der udgifter til layout og markedsføring, og de forsvinder ikke, selvom man går over til gratis elektro-

Gylden open access

Her finansieres den offentlige publicering af forfatteren (ofte dækket af forskningsinstitutionen eller en forskningsfond). Typisk koster dette mellem 5-20.000 kroner. Herefter vil der være åben adgang til artiklen på nettet fra forlagets website.

Grøn open access

Her hoster universitetet eller organisationen et website/database, hvor artiklerne er alment tilgængelige. Ofte vil der være tale om et preprint eller reprint af en publiceret artikel som forskeren selv arkiverer.

nisk distribution, fortsætter Marianne Alenius, der slet ikke er i tvivl om, at hvis man udsulter forlagene, så de bukker under nu, så vil man mangle deres knowhow om få år.

Ny forretningsmodel skal udvikles

- Den forretningsmodel som STM-fagene benytter sig af, hvad angår open access duer ikke inden for samfundsvidenskab og humaniora, forklarer Marianne Alenius.

Hun taler om det, der kaldes gylden open access, hvor forskeren (eller hendes forskningsinstitution) selv betaler for, at artiklen udgives som open access, når den er blevet optaget.

- Der er stor forskel på at downloade en artikel og så på at downloade en e-bog på 400-600 sider. Det vil blive alt for dyrt for institutterne, hvis de selv skal finansiere open access til hele e-bøger, forklarer hun.

Marianne Alsenius forsikrer, at det ikke er fordi, man er reaktionære i forlagsbranchen, at man endnu ikke er klar med en model for open access inden

for humaniora og samfundsvidenskab. Men ligesom det i musikbranchen har taget tid, at finde en måde at profitere på downloads af musik, kommer det også til at tage tid at finde en bæredygtig forretningsmodel for forlagene, hvis man mener det alvorligt med open access.

- Der er en drivkraft inden for det videnskabelige forskningsmiljø for at få det til at fungere, og den drivkraft bør de ministerier, der presser på for at sikre gratis offentlig adgang til videnskabelige artikler udnytte. Det kræver solid starthjælp og forståelse for, at der skal afsættes midler til finansiering af redaktion, produktion og markedsføring af værkerne, hvis disse skal være gratis tilgængelige, siger hun.

Museum Tusculanum er i øjeblikket involveret i to projekter om open access. Det ene er et EU støttet forlagsprojekt for monografier på tværs af EU-lande, mens det andet er et tidsskriftsprojekt i nordisk regi under Nordbib. ■

*Berit Viuf er freelance-journalist
bibliotekspressen@bf.dk*

Små forlag frygter Open Access:

"Vi er afhængige af vores abonnenter og de indtægter vi får fra CopyDan. Hvis vi skal lægge vores artikler og Ph.D afhandlinger gratis på nettet, må der findes et alternativ, som gør det muligt at finansiere de udgifter der er med for eksempel redigering og peer-review,"

*Lotte Bøgh Andersen, med i redaktørgruppen
på universitetsforlaget Politica.*

"Vi risikerer, at mange små tidsskrifter mister så stor en del af abonnenterne, at tæppet reelt trækkes væk under os. Og med os forsvinder formidlingen af hele forskningsmiljøer,"

*Anette Eklund Hansen, redaktør på
tidsskriftet Arbejderhistorie*

"En tvungen Open Access uden kompensation vil ramme alle danske tidsskrifter økonomisk og medføre indtægtsnedgang og derved kvalitetsforringelser - hvis tidsskriftet overhovedet vil overleve,"

*Jørgen Burchardt, redaktør på Tidsskrift
for Arbejdsliv og formand for Organisationen for
Danske Videnskabsredaktører*

the world's becoming
SWETSwise

Swets forenkler – effektiv abonnementsadministration

Med Swets som din samarbejdspartner kan du bruge tiden mere effektivt!

Overlad det til Swets at servicere dine abonnenter: vi tilbyder indkøb og administration af alle abonnementstyper, herunder aviser, tidsskrifter og e-bøger.

Kontakt os og hør hvad vi kan gøre for dit bibliotek!
Ring 3915 7915 eller mail info@dk.swets.com
www.swetswise.com

Krise, ja tak?

Hvis man som jeg sidder på en arbejdsplads, hvor omstruktureringer og fratrædelsesordninger er en del af hverdagen, kan det af og til godt være svært at finde arbejdsglæden og motivationen frem.

Derfor var det med nogen skepsis, men også nysgerrighed, at jeg åbnede bogen *Hurra, der er krise*.

Min skepsis forsvandt dog relativt hurtigt, idet bogen viste sig at være en hurtig og let læst sag, der med det samme fik humøret lidt op.

Ikke helt overraskende er en af bogens pointer, at arbejdsglæde er den bedste vej ud af krisen. Men hvordan følger man dette simple råd, når der primært hersker dårlig stemning omkring ens skrivebord og energien langsomt siver ud af lokalerne?

Alexander Kjerulf kommer med sine bud på, hvad man kan gøre og ikke mindst, hvad man ikke skal gøre for at risikere, at arbejdsglæden bliver hældt ud med den sidste slurk i kaffekoppen.

Bogen indeholder både eksempler på gode og dårlige kriseerfaringer, blandt andet fra da *dot com-boblen* brast og fra tiden, der fulgte i 11. septembers kølvand. Men Alexander Kjerulf forholder sig også til krisen omkring os lige nu og her, hvilket klart gør bogen mere vedkommende og anvendelig.

Bogens råd og øvelser kan godt virke lidt banale og henvender sig primært til medarbejdere med ledelsesansvar, men det betyder ikke, at man ikke kan få noget ud af dem som menig medarbejder. Tværtimod var det befriende at læse nogle simple metoder til at løse lidt op i hverdagen, og ikke mindst at læse, at de frustrationer man selv går rundt med, er et helt naturligt produkt af krise-stemningen.

Endnu mere befriende var det at læse, at krisestemningen kan vendes til noget positivt og at man faktisk kan ende med at stå mere styrket oven på en krise.

Så hvis krisen fylder lidt rigeligt i hverdagen, er det en god investering at læse

bogen, og hvem ved om man ligefrem bagefter udbryder; Hurra, der er krise!

Tine Rugaard Møller, cand.scient.bibl.,
Market Intelligence researcher,
PricewaterhouseCoopers

Hurra, der er krise

Alexander Kjerulf

Udgivet af Gads Forlag 2009

220 sider, pris: 199,- kr. ISBN 978-87-12-04474-1

Debat

Lån hvor du vil! – aflever hvor du vil!

Retten til at låne frit, hvor man end befinder sig i landet, har eksisteret i mange år.

Men det kniber gevaldigt med at få lov til at aflevere overalt i biblioteksvæsenet.

I Skagen har vi sommeren igennem et massivt og fornøjeligt udlån til de mange fremmede fugle af alle nationer, der ferierer på toppen af Jylland.

Nu kan det jo hænde, at der smutter en bog med i feriebagagen eller man ikke lige bliver færdig med sidste kapitel i den krimi, der ellers har

holdt én vågen de lange, lyse sommernætter.

Siden den fremragende, landsdækkende kørselsordning blev etableret har vi derfor med stolthed på biblioteksvæsenets vegne betroet vore udenbys lånere, at de sagtens kunne aflevere bøgerne på deres hjembibliotek. Selvfølgelig under forudsætning af, at det skete så betids, at bogen kunne nå tilbage til Skagen inden lånetidens udløb.

Desværre får vi jævnligt rapporter fra især vore sjællandske lånere, der

viser at aflevering i det storkøbenhavnske område ikke er så ligetil en sag.

Man nægter simpelthen pure at tage imod bøgerne!

Det eneste man skal gøre er at udskrive en kørselsordning til Skagen og lægge bogen i kassen til kørselsordningen. Hvor svært kan det være?

Tag Jer nu sammen I stivnakkede, sjællandske biblioteksbureaukrater!

Hans Nielsen, bibliotekar,
Skagens Bibliotek

Bibliotekarere forsvarets nye våben

Forsvarets fire små biblioteker fusionerer. Samtidig satser militæret på at hæve det biblioteksfaglige niveau ved at rekruttere flere bibliotekarere.

tekst MADs CLAUSAGER, FREELANCEJOURNALIST
foto JAKOB BOSERUP

Tre bibliotekarere søges til tjeneste i Forsvarets Bibliotek!

I løbet af et halvt års tid dukker denne melding op som en vigtig del af en større manøvre, der omfatter forsvarets fire biblioteker. Generalerne i militæret har besluttet at samle alle de bibliotekariske styrker i et nyt, fælles bibliotek, og det bliver tre nye bibliotekarers opgave at sikre en rationel og dynamisk drift af dette bibliotek. Samtidig skal trio'en give forsvarets biblioteker et solidt spark bagi og føre såvel den historiske som den nyeste viden på det militære område ind i den digitale tidsalder.

Kendskab til krigsførelse eller anden erfaring med militæret er ikke et krav, der vil blive stillet. Det handler alene om de biblioteksfaglige kvalifikationer, og det er en ny strategi i forsvaret, hvor det at vide noget om krudt og kugler hidtil har vejet tungere end erfaring med de mere fredelige bibliotekariske discipliner.

Den nye linje og især fusionen af bibliotekerne mødes da også med udbredt modvilje i forsvarets egne rækker. En indsamling på nettet har givet mere end 1.000 underskrifter mod at nedlægge Marinens Bibliotek, ligesom en gruppe for bevarelse af selvsamme bibliotek på Facebook tæller 473 medlemmer.

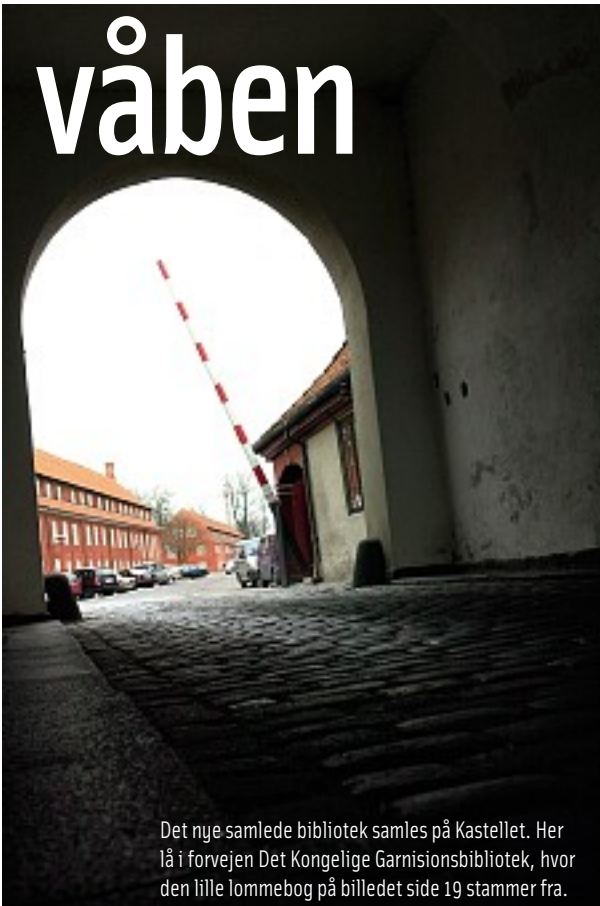
Udtrykt med militærets termer udgør

de ansatte på de fire biblioteker i dag tilsammen 35 årsværk. De ansatte er biblioteksassistenter, assistenter og en enkelt bibliotekar samt en række vederlagslønnede pensionister. I det nye, samlede bibliotek reduceres staben med otte årsværk gennem naturlig afgang og forflytninger. Tilbage er en stab på 27 årsværk, heriblandt de tre nye fuldtidsansatte bibliotekarere.

Et nyt tankesæt

- For at vedligeholde en bogsamling om for eksempel kanoner og artilleri har man ment, at det var smart at have en bibliotekar, der var gammel artillerist. Altså en person, der vidste noget om kanoner og den historiske udvikling på det område. Sådan har tankesættet været i forsvaret, men vi synes, det er på tide at tage yderligere dimensioner ind, siger generalmajor Carsten Svensson, chef for Forsvarsakademiet, hvorunder bibliotekerne hører.

- Vi vil styrke det biblioteksfaglige indhold gennem en øget professionalisering. Vores mål er at gøre Forsvarets Bibliotek til et moderne 24 timers on-line bibliotek samtidig med, at vi vil fastholde den offentlige publikumsbetjening. Vi ønsker

Det nye samlede bibliotek samles på Kuppet. Her lå i forvejen Det Kongelige Garnisonsbibliotek, hvor den lille lommebog på billedet side 19 stammer fra.

en mere rationel drift af biblioteket og et kvalitetsløft, og det skal blandt andet ske ved at ansætte tre bibliotekarere, siger generalmajor.

Marinens Bibliotek har 45.000 bøger, der beskriver historien om den danske flåde lige siden Tordenskjolds dage. Tilsammen tæller forsvarets fire biblioteker 160.000 enheder i form af bøger, tidsskrifter, artikler, billedsamlinger med mere. Det nye bibliotek på Kuppet giver plads til 40.000 enheder i den åbne samling, mens resten placeres, dels i et magasin på Kuppet, dels på et fjernlager. På nuværende tidspunkt er omkring 40.000 enheder chipset, og det sikrer dem en plads i det nye bibliotek. Et årelangt arbejde med at gøre det resterende materiale elektronisk søgbart forestår.

Lederen af Forsvarsakademiets Informationsservice, oberstløjtnant René An-

dersen, er chef for forsvarrets biblioteker, og skal stå i spidsen for det fusionerede bibliotek. Han oplyser, at ingen bøger, dokumenter eller andet vil blive kasseret i forbindelse med manøvren. Målet er helt klart, at alle enheder skal være elektronisk søgbare med en leveringstid fra fjernlageret på 1-2 dage.

Kultur-tab

Tanken om at lagre de historiske samlinger har gjort ondt rundt omkring i militærets rækker. Det frygtes, at ude af øje er ude af sind, og at en del af den danske kulturarv på den måde forsvinder ud i glemslen. Blandt de kritiske røster er kommandørkaptajn Karsten Palle, der frem til februar i år var leder af Marinens Bibliotek.

- Man samler jo ikke kræfterne. Tværtimod spreder man det hele på magasiner og fjernlagre. Det er ødelæggende for den nemme adgang til det store historiske materiale, og det vil påvirke forskningen i militærets historie negativt, siger den tidligere marinebibliotekar.

Kaptajnen er heller ikke ligefrem begejstret ved udsigt til flere bibliotekarer i forsvars tjeneste.

- Styrken i militærets biblioteker har gennem årene været de mange tilknyttede officerer. Det er gode militær-historikere, der ved, hvad der står inde i bøgerne. De ved, hvorfor Montgomery skrev en bog i

1946, og de kan fortælle, hvorfor man skal søge i andre bøger for at komme tættere på sandheden om den periode.

Ifølge debatten i en række militære tidsskrifter over det seneste år har stemningen på forsvarrets biblioteker været trykket og præget af stress og utryghed.

- En god del medarbejdere har været i rigtig mange år på de biblioteker, og det er steder, man knytter sig til. For eksempel ånder Flyvevåbnets Bibliotek i Jonstrup af militærflyvning med mange genstande, der skaber en helt speciel atmosfære. Der er et miljø derude, og det er de ansatte kede at af miste. Nu bliver det bare mørkebrune bogrygge på hylderne og tre computere henne i hjørnet. Det er der ikke noget kultur i, siger Karsten Palle.

Afghanistan eller biblioteker

Ifølge generalmajor Carsten Svensson har forsvarrets biblioteker i årtier været privilegerede ved at have plads nok til at lade alting stå på hylderne.

- På den baggrund er det måske skræmmende at tro, at noget nu går tabt. Og der er kulturforskelle på bibliotekerne, som man skal bearbejde. Men for mig er det helt naturligt i et vidensamfund, at tingene anskaffes, har en levetid - og så udfases.

At fusionere de fire biblioteker giver en årlig besparelse på 1,2 millioner kroner, og det er penge, der falder på et tørt sted.

- Det koster at modernisere driften af

De fire biblioteker, der samles på Kastellet i København i løbet af 2010 er:

Det Kongelige Garnisonsbibliotek (KGB) – et hærspecifikt bibliotek med fokus på sikkerheds- og forsvarspolitiske bøger.

Flyvevåbnets Bibliotek (FLB) – siden 1909. Er i dag Europas største luftmilitære bibliotek.

Marinens Bibliotek (MAB) – grundlagt i 1765. Hovedfagsbibliotek for søkrigshistorie og oplysninger om mariner.

Forsvarsakademiets Bibliotek (FAKBIB) – internt bibliotek med betjening af studerende, lærere og forskere i forsaret.

Bibliotekerne er statslige lovbiblioteker og klassificeret som forskningsbiblioteker/specialbiblioteker. De er åbne for offentligheden og deltager i det almindelige lånesamarbejde med de øvrige biblioteker i landet, lige som det nye Forsvarrets Bibliotek vil gøre det.

biblioteket, og som forsvarsbudgettet ser ud i dag og med det pres, vi er under, er det ikke realistisk med ekstra millioner til bibliotekerne. For hvad er der mest brug for? Beskyttelse af vores soldater i Afghanistan eller flere penge til forsvarrets biblioteker? Så vi skaffer penge til moderniseringen ved at rationalisere. Vi lægger tingene sammen og skaber dermed også en række faglige fordele, siger Carsten Svensson.

Generalmajor og oberstløjtnanten oplyser, at de tre bibliotekarer ikke vil få stjerner på skuldrene, men at de skal arbejde »på gulvet«. Lønnen er ikke noget, de to militære chefer kan sige så meget om – kun, at der betales efter overenskomsten. Men forsvarrets biblioteker er arbejdspladser, hvor mange finder sig godt tilpas, for de ansatte har det med at blive hængende og fejre både det ene og det andet jubilæum. ■

Mads Clausager er freelancejournalist.
bibliotekspressen@bf.dk

Velbelyste oplevelser fra for til agter.

Bogbus med hundeparkering

I Randers kører en topmoderne pink bogbus med indvendigt pirattema.

Jens Lauridsen har anmeldt bogbussen og ser en fremtid med rullende biblioteker over det ganske land.

tekst JENS LAURIDSEN
foto JAKOB LERCHE

Randers Biblioteks nye bogbus, der blev indviet den 31. januar 2009, er et opsigtsvækkende, lyserødt skrig af et køretøj.

På den ene side stadig en bus med bøger, der fragtes rundt fra holdeplads til holdeplads. På den anden side et mobilt udtryk for det nye bibliotek med hele materialespektret, digital formidling, trådløs netadgang, fokus på muligheden for at opholde sig inde i og uden for bussen og sidst men ikke mindst i kraft

af eksteriøret: ekspressiv formidling af bussen som et moderne kultur- og bibliotekstilbud.

Bogbus-ekspertise

Efter nogle år, hvor antallet af bogbusser og ikke mindst filialbiblioteker er blevet reduceret, ser det ud som om udviklingen på bogbusområdet er ved at vende. Der er nye bogbusprojekter i Aalborg, Vejle og Esbjerg. I Randers Kommune har man stolte traditioner for bogbusdrift. I en periode før kommunalreformen, var Randers-ordningen med en flåde på seks bogbusser, der betjente yderområderne i Randers Kommune og ni tilstødende kommuner kendt viden om. I dag er der i den nye Randers Kommune blot to bogbusser, men med den know how, der er oparbejdet gennem årene og med det niveau Randers Bibliotek generelt befinder sig på, kan det ikke undre nogen, at den nye bogbus i Randers må betegnes som én af de mest avancerede i verden.

Hvor en bogbus tidligere var et decimeret bibliotekstilbud, så er den nye bogbus et proaktivt udviklingscenter i forhold til det nye bibliotek. Dels indeholder bussen som nævnt såvel de digitale som de fysiske materialer i fuldt omfang. Samtidig kan bussens mobilitet anvendes til at virkeliggøre ambitionerne om at få biblioteket ud til brugerne. Uden for den almindelige driftstid anvendes bogbussen således til virksomheds- og institutionsbesøg, ligesom bussen fra tid til anden er aktiv i forbindelse med PR-fremstød i kommercielle centre med videre.

En bus, der fører sig frem

Der er lagt megen energi og mange tanker i det nye køretøj. Set udefra sender bussen mange signaler. En laber sorthåret madonna af en nummerpige viser glad en tavle med bogbussens destinationer frem. Der er en tavle til dynamisk skiltning af forskellige arrangementer, og der er et eks-ternt udstillingsskab. På bussens bagparti

Kahytslæsning. Det er muligt at rulle et gardin ned og isolere sig.

er en et-benet pirat ved at entré biblioteket og anslår dermed det pirattema, der præger interiøret. Vinduet bagtil er dekoreret med et stort søkort over Randers Fjord med angivelse af de dyr og fugle, der lever i området. Grunddekorationen af bussen er store lyserøde bobler, der følges op med teksten »Tænk – mød – mærk«, og på siderne af bussen fremhæves det, at det er Randers Bibliotek, der fører sig frem. I øvrigt er bussen, på grund af de mange fine vinduer, meget transparent.

Lyserødt sansebrag

Basisindretningen er klassisk. Betjening, såvel bibliotekarisk som udlån og aflevering foregår i chauffør-enden. Midt i bussen er medier for voksne og større børn, og bagerst finder man småbørnsafdelingen. Udover det faste tema, der markeres med forskellige sørovermaritime genstande inklusiv en læsekahyt og en skattekasse, er der lagt vægt på dynamisk, digital og fysisk formidling af bussens og biblioteksvæsenets potentiale. Ligesom

Bogbussen er flot, ekspressiv og pågående.

på bussens ydre er der masser af visuelle detaljer og virkemidler indenfor. Spørgsmålet er om man har givet det lyserøde sansebrag lidt for meget af hele armen så det blevet mere kitch end kunst? Jeg tror, svaret er, at det har man ikke. Bussen er lige præcis så pågående og provokerende, at den fanger alle brugernes og ikke-brugernes opmærksomhed. Og det gælder bussens såvel som bibliotekets arkitektur, at det ikke handler om bedsteborgerlig kunst, men om aktiv formidling.

Formidlingen strækker sig også uden for bussen, hvor borde og stole, fodboldspil med videre stilles frem, når vejret tillader det. Der er ligeledes en omfangsrig arrangementsvirksomhed, herunder undervisning, koblet på bogbussens drift.

Dagslys og behageligt klima

Selv på en skyet dag på holdepladsen ved kirken i Tårnby er der ikke behov for at tænde for lyset. Et skylight i hele bussens længde sørger for tilpas med dagslys og ophæver samtidig den kasseførmelse, der kunne være i tidligere versioner.

Et klimaanlæg sørger for en konstant behagelig temperatur, og når det afslutningsvis kan fortælles, at der uden for ved indgangen er monteret en hundekrog, ja så må enhver kunne forstå, at Randers har fået en bogbus, hvor der tilsyneladende er tænkt på alt.

Min vurdering er, at bogbusserne med afsæt i eksemplet i Randers og med udgangspunkt i talrige filialnedlæggelser landet over, vil få en renæssance: biblioteker over hele landet! ■

Jens Lauridsen er bibliotekschef i Tårnby Kommune

For flere oplysninger om Randers' bogbus:

Danmark første bogbus med: Aircondition og hundeparkering.

Holdsteder: 45 holdsteder samt cirka 25 børneinstitutioner i Randers Kommune.

Indretning: Fleksibel indretning, ovenlys og mange vinduer, indbydende og spændende farver, inspirerende og forunderlig med søkort, skattekasse, rør, teleskop, skibsur samt udstillingsvæg. Fokus på præsentation af materialer.

Digitale tilbud: Internetgang på topmoderne pc via Skyline, digitale billedrammer og storskærm og PSP 3000 samt kopiering.

Materialer: Cirka 3500-4000 materialer for alle aldre – fordelt på romaner, fagbøger, billedbøger, puslespil, sprog og leg, tidsskrifter, cd, dvd'er, playstation-spil, wii-spil, lydbøger med videre.

Øvrigt udstyr: Udvendigt udstillingsskab.

Handicapvenlig: Handicaplift og ringeklokke.

Bygget: I 2008 af Kiitokori Oy, Finland www.kiitokori.fi. Fabrikken er leverandør af specialdesignede køretøjer som bogbusser, bloddonorbusser, brandbiler og lufthavnsbusser.

Produktionstid: 31 uger.

Leveret af: Bus Center Vest, Kolding www.bus-center-vest.dk

Chassis: Volvo

Motor: DH 12 E – 340HK – Euro4

Vægt: Max 17 ton.

Størrelse: Længde 12 meter, højde 3,33 meter, indvendig højde 2,16 meter, bredde 2,55 meter.

Indvendigt farvevalg & design af specielt inventar:

Ferratum ved Mitten Ferrar, Randers.

Udvendig dekoration: Mit Bureau, Hobro www.mit-bureau.dk

og Villumsign, Hobro www.villumsign.dk

Kontaktperson: Irene Villumsen – iv@randersbib.dk

Se også: www.randersbib.dk

Pletvis lyd på udsatte steder

Projekter har deres egen fri vilje og bevæger sig ikke altid snorlige fra punkt a til b. På Koldingbibliotekerne forvandlede en jordnær test af retningsbestemt lyd sig til en musikskulptur og cd-udgivelse.

af RENÉ BOYE PEDERSEN, BIBLIOTEKAR

Kan man på et bibliotek fyre den helt store guitarsolo af ved siden af en ældre herre, der læser Kristeligt Dagblad, uden at han opdager det? Sådan kunne man i al enkelhed koge den fine projektbeskrivelse for vores arbejde med retningsbestemt lyd ned.

Men alting begynder et sted og vores udgangspunkt var en lille film på YouTube, der viste, hvordan man med en retningsbestemt højttaler af mærket Audio Spotlight kunne trylle med lyden på biblioteket. Det sted, hvor selv moderne mødre og fædre kan finde på at tisse på deres børn.

I et storrumsbibliotek som Koldings, hvor musikafdelingen griber ind i den zone, der vel i gamle dage hed avislæsesalen, var det helt oplagt at forfølge tanken om at »stråle« lyd ned til musikkunderne uden at forstyrre den ro og fordybelse, mange af vore avislæsere foretrækker. Desuden havde vi en idé om, at vi måske med den retningsbestemte lyd kunne skabe en lyd-mæssig portal til musikafdelingen.

God projekt-partner

Audio Spotlight højttalerne markedsføres herhjemme af indretningsfirmaet Scan:ID, der med stor velvilje stillede udstyr til rådighed for vores projekt samt inspirerende teknisk knowhow efterhånden, som vi også fik brug for trådløs overførsel af lyd og en person-sensor til vores eksperimenter.

I musikafdelingen kobled vi den retningsbestemte lyd med den storskærm, der i forvejen tæppebomber bibliotekets

Kan høj volumen og stille avislæsning i samme rum løses? Ja – med retningsbestemt lyd. Foto: Peter Bech.

musikkunder med nyheder fra musikbibliotek.dk, netmusik.dk samt egne musik anbefalinger. I afdelingen for Fiktion blev den retningsbestemte lyd koblet med projektet Kolding Krøniken og her brugt til at formidle forfatteroplæsning fra månedens kapitel i krøniken.

Musikskulptur

Under arbejdet med højttalerne og sikkert under indflydelse af al den moderne kunst, vi til daglig er omgivet af her på biblioteket, opstod ideen om en musikskulptur, en søjle af lyd, der møder den

biblioteksbesøgende på vej fra bibliotekstorvet og ind i musikens verden.

Med finansiell hjælp fra den lokale Jens Holms Biblioteksfond blev en musikskulpturkonkurrence udkrevet. Og hvad enten det var konceptet »musikskulptur« eller gode 5.000 kroner i præmie, der gjorde udslaget, fik vi 34 bud fra ind- og udland på noget, vi knap nok selv vidste, hvad var. Men efter tre timers koncentreret lytten og diskussion, havde dommerpanelet en vinder.

Cd-udgivelse

Kuerten med vinderens navn blev brudt,

Indholdskanalen

og det viste sig at være den danske komponist og jazzmusiker Thomas Agergaard, der havde indsendt den komposition, som dommerne valgte på grund af værket fine rumlighed og skulpturelle egenskaber, hvor musikken åbner sig mod lytteren og byder indenfor på drømmende, fabulerende og poetisk vis.

Vi er nu nået så langt, at vi kan sætte dato på skulpturindvielsen, nemlig torsdag den 17. september klokken 16.30, hvor der også er levende musik med Thomas Agergaard Trio. Og som en ekstra krølle på projekt-halen er det samtidigt release-party for Thomas Agergaards cd-udgivelse *Growth*, der byder på en extended version af musik-skulpturen samt værkerne *Library Spirit* og *Birds*.

Erfaringer

Men tilbage til artiklens indledende spørgsmål. Vi vil nok anbefale en sikkerhedsafstand på fire meter mellem nedslagsstedet for den retningsbestemte lyd og avislæseren. Desuden er vores erfaring også, at de to testede højttalersystemer ikke er helt tip top, når vi snakker gengivelse af high fidelity-musik. Især i den lavfrekvente del af lyden, mangler der noget. Til gengæld er de retningsbestemte højttalere et yderst anvendeligt stykke pr-værktøj, der kan få plakater til at tale og billeder til at synge. Og kombinationen af slide-shows eller film og retningsbestemt lyd er også stærk.

Opgaverne står i kø

Et af projektets formål var at give biblioteket det nødvendige beslutningsgrundlag for evtuel køb af lydsystemet. Vi har nu købt tre højttalere. Den ene til vores musikskulptur. Den anden til den interaktive Signe Klejs-installation *Kirominis*, der formentlig bliver opstillet her på biblioteket i allernærmeste fremtid. Og opgaverne til den tredje højttaler står allerede i kø: Pr for HØRbar, musik til en musiktegnofilm, en studerende fra Designskolen har lavet til os og dernæst lyd i vores musikcover-galleri. ■

René Boye Pedersen er bibliotekar ved Kolind Bibliotekerne

12 folkebiblioteker lancerer
i fællesskab databasen

Indholdskanalen med indhold til
storskærme og præsentation af
digitale ressourcer. Formålet er at
forene kræfterne og dele indholdet
på tværs af bibliotekerne. Alle
folkebiblioteker kan blive medlem.

AF DORTHE BRANDT LARSEN, PROJEKTLEDER IND-
HOLDKANALEN

Indholdskanalen giver danske biblioteker mulighed for at dele indhold til storskærme og tilbyder en fælles promovning af bibliotekernes tilbud via synliggørelse af blandt andet netbibliotekerne i det fysiske rum.

Indhold til blandt andet storskærme produceres i forvejen på mange biblioteker, og via Indholdskanalen bliver der mulighed for en bredere formidling. Samtidig styrkes markedsføringen af bibliotekernes digitale tilbud.

Åben for alle

Indholdskanalen er åben for alle folkebiblioteker. Flere har allerede vist interesse for Indholdskanalen, og hele 34 biblioteker var repræsenteret ved en temadag om initiativet den 25. maj på Middelfart Bibliotek. Her stiftede projektpartnerne også foreningen: Brugerklubben Indholdskanalen.

Kernen i brugerklubben består af de 12 biblioteker, der er med til at udvikle og betale for basen, og som har været med til at sætte initiativet i gang. Brugerklubben er åben for andre biblioteker, der ønsker at være med og benytte basens indhold mod betaling af et beskedent kontingent.

Indholdskanalens platform

Den tekniske platform for Indholdskanalen er InfoGalleriet, som Århus

Kommunes Biblioteker og mange andre biblioteker i Danmark benytter. Projektgruppen og Alexandra Institutet, der udvikler Indholdskanalen, lægger op til, at Indholdskanalen ikke er bundet af platformen, men at alle biblioteker kan være med i og få glæde af den.

På sigt kan et samarbejde etableres lokalt med andre kultur- og borgerservice-organisationer omkring synlighed og benyttelse af bibliotekernes ressourcer.

Kanalen organiseres med en overordnet redaktør, som tilrettelægger og koordinerer arbejdet i samarbejde med en redaktionsgruppe bestående af en repræsentant for hvert af de 12 kernemedlemmer.

Styrelsen for Bibliotek og Medier har bevilliget midler i 2009 til at udbrede samarbejdet og kendskabet til Indholdskanalen, og der er afsat flere midler for 2010, hvis målene for i år opfyldes.

indholdskanalen.dk

Netbiblioteket ind i det fysiske rum

Et overordnet mål for 2009 er, at Indholdskanalen skal være med til at skabe sammenhæng mellem netbibliotekerne og det fysiske bibliotek. Der arbejdes derfor på aftaler med netbibliotekerne om produktion af indhold. Et andet mål er, at mindst en tredjedel af alle folkebiblioteker i Danmark anvender Indholdskanalen.

Der er mange fordele ved at være med i Indholdskanalen, og håbet er, at så mange biblioteker som muligt vil gøre brug af dette tilbud. Forudsætningen for at blive medlem er blot, at man i forvejen benytter storskærme og software til fremvisning af indhold derpå.

Indholdskanalen lanceres den 1. september på indholdskanalen.dk. For yderligere information kan projektleder Dorte Brandt Larsen kontaktes på dbl@aaahus.dk. ■

Dorte Brandt Larsen er ansat ved Århus Kommunes Biblioteker og er projektleder for Indholdskanalen

Fortsat reallønsstigning

Trods faldende lønstigninger, er lønstigningen stadig højere end inflationen. De seneste tal fra Dansk Arbejdsgivers lønstatistik viser, at privatansatte funktionærer har haft en lønstigning på 3,4 procent fra andet kvartal 2008 til andet kvartal 2009. I samme periode har inflationen været på 1,3 procent.

I første kvartal 2009 var årsstigningstakten lidt højere, nemlig 4,3 procent.

Den økonomiske krise synes således kun i begrænset omfang at slå igennem på den gennemsnitlige lønudvikling for

funktionærer. Lidt værre ser det ud for arbejdere, hvor årsstigningstakten er faldet fra 4,2 procent til 2,2 procent.

Bibliotekarforbundet forberedte sig ved finanskrisens start på at skulle rådgive privatansatte medlemmer i forbindelse med krav fra arbejdsgiver om lønnedgang eller »nul-løsninger«, men heldigvis har der stort set ikke været henvendelser af denne art. Tilsvarende har Bibliotekarforbundet også kun kendskab til et par enkelte afskedigelser begrundet i den økonomiske krise.

Deltag i årets lønundersøgelse

Så er det snart tid for den årlige lønundersøgelse blandt forbundets privatansatte medlemmer. Besvarelsenerne danner grundlag for BF's privatlønstatistik, der er et vigtigt redskab i den årlige lønforhandling, ved ansættelse i ny stilling med videre. Jo flere der svarer, jo bedre statistik – der skal derfor lyde en stor opfordring til at bruge fem minutter på at besvare spørgeskemaet, enten via nettet eller det udsendte papirskema.

Svarfristen er den 5. oktober 2009 – og der er også i år mulighed for at vinde gavekort.

Find os på Facebook

Privatgruppens bestyrelse har taget initiativ til at oprette en gruppe på Facebook for privatansatte medlemmer af Bibliotekarforbundet.

Formålet med Facebookgruppen er at gøre opmærksom på nye arrangementer og formidle nyheder fra privatgruppen. Samtidig kan gruppen bruges som debat-forum og til videndeling med mere. Der vil også blive uploadet billeder fra privatgruppens arrangementer. Privatgruppen vil dog stadig også sende invitationer til arrangementer og så videre ud pr. mail. Er du privatansat/medlem af BF, og er du på Facebook, så meld dig ind i vores gruppe i dag.

Sådan gør du:

Log ind på Facebook

Søg i søgefeltet på: Bibliotekarforbundet – Privatgruppen

Bliv medlem

LG hæver beløbsgrænser

Flere vil nu kunne få fuld dækning fra Lønmodtagernes Garantifond, hvis deres arbejdsgiver går konkurs. Hidtil har der været en beløbsgrænse for nettoudbetaling fra Lønmodtagernes Garantifond på 110.000 kroner (efter skat og arbejdsmarkedsbidrag). Dette beløb er nu hævet til 160.000 kroner.

Samtidig er beløbsgrænsen for udbetaling pr. lønmodtager under betalingsstandsning hævet fra 55.000 kroner til 80.000 kroner.

Ændringerne har virkning for sager, hvor fristdagen er den 2. juli 2009 eller senere.

Privatgruppens kommende arrangementer

Morgendagens teknologier – Google Wave og Open Source

Onsdag den 7. oktober klokken 17-20 (Bibliotekarforbundets Hus, Frederiksberg)

Privatgruppen og Statsgruppen inviterer til en eftermiddag/aften med Google Wave og Open Source. Vi har inviteret to eksperter til dette »yrfattensarrangement«, og første del af arrangementet

kommer til at omhandle de lovmæssige problemstillinger på nettet, når man arbejder med/i sociale fora som Facebook og Open Source. Det er it-advokat Martin von Haller Grønbæk, partner i Advokatfirmaet Bender von Haller Dragsted, der vil stå for oplægget open source.

Anden del af arrangementet vil omhandle Google Wave – Hvad er det og hvad kan det? Dette oplæg vil Tommy Dejbjerg Pedersen, Miracle Geekhouse stå for.

Lønforhandling kan læres

Tirsdag den 27. oktober 2009 kl. 17-20 (København)

Bliv klædt på til at forhandle din løn. Oplægsholder er journalist Solveig Schmidt, der blandt andet er forfatter til bogen »Lønforhandling for kvinder«.

Arrangementet afholdes i samarbejde med Dansk Psykolog Forening.

Du kan læse mere om arrangementerne samt tilmelde dig på www.bf.dk/kalenderen.

Fra telefonvagten

Spørgsmål : I min kontrakt står, at jeg ikke må påtage mig lønnet eller ulønnet hverv uden samtykke fra min arbejdsgiver. Hvad betyder det – kan jeg for eksempel ikke være håndboldtræner for lilleput-holdet en aften om ugen uden først at spørge om lov hos min chef?

Svar : For at svare på spørgsmålet må det deles lidt op, afhængig af om der er tale om et ulønnet hverv eller en egentlig bibeskæftigelse.

Funktionærlovens § 15 fastslår, at »en funktionær er berettiget til uden samtykke fra arbejdsgiveren at påtage sig hverv uden for tjenesten, når hvervet kan røgtes uden ulempe for virksomheden«. Bestemmelsen omfatter typisk ulønnede fritidsinteresser, tillidshverv og lignende, for eksempel en tjans som ulønnet håndboldtræner. I disse situationer skal du ikke spørge »om lov« – medmindre der kan være tvivl om, hvorvidt hvervet vil medføre ulemper for virksomheden.

Er der tale om bibeskæftigelse må det anbefales altid at orientere arbejdsgiveren herom, uanset om det er udtrykkeligt nævnt i kontrakten eller ej. Bibeskæftigelse må nemlig ikke være til gene for arbejdsgiver eller være af konkurrerende art. Hvis arbejdsgiver finder, at en bibeskæftigelse er konkurrerende virksomhed eller på anden måde er til gene for virksomheden, kan det få ansættelsesretlige konsekvenser. Så indhent et samtykke for at undgå problemer af denne art.

Det private område er denne gang skrevet af:
Karin Madsen, (km)

Bliv MEDLEM af DØSSINGPRIS-UDVALGET 2010

BF uddeler hvert andet år Døssingprisen til en person eller gruppe, der har ydet en særlig bemærkelsesværdig indsats indenfor det kultur- eller bibliotekspolitiske område, eller har været med til at værne om ytringsfriheden i Døssings ånd. Prisuddelingen sker på BF's generalforsamling den 6.-7. november 2010 på Nyborg Strand.

Udvælgelse af kandidater til prisen foretages af et Døssingprisudvalg, der indstiller kandidatforslag til Hovedbestyrelsen. Udvalgets 3 pladser skal besættes af medlemmer med interesse for sagen. BF's sekretariat varetager sekretariatsfunktionen.

Har du lyst til at blive medlem – eller kender du en kollega eller andre, som vil være oplagt til en plads – bedes du sende en begrundet indstilling til BF senest 10. november 2009.

Hovedbestyrelsen vil herefter vælge blandt de indkomne kandidater på møde den 25.11.2009. Udvalgets arbejde vil foregå i perioden januar-juni 2010.

Du kan sende dit motiverede forslag til BF, så vi har det senest tirsdag, den 10. november 2009.

Forslag indsendes til forhandlingschef Bruno Pedersen, E-mail: bp@bf.dk

Med venlig hilsen
Bibliotekarforbundet

**HOLD FRI | MENS JOBAGENTEN
FINDER | ET JOB TIL DIG**

Opret en jobagent på www.bibliotekarjob.dk

Lad din personlige jobagent på Bibliotekarjob.dk finde de jobmuligheder, der matcher dine ønsker og kvalifikationer.

Opret hurtigt og nemt din jobagent på Bibliotekarjob.dk.

Jobagenten finder de relevante stillinger og sender dig løbende e-mails med de nyeste jobannoncer.

Jobagenten giver dig tid til at slappe af.

Bibliotekarjob.dk tilbyder dig en række funktioner, der hjælper til at planlægge din karriere.

I udviklingen af Bibliotekarjob.dk har vi udnyttet vores viden til at udvikle en jobportal, der er tilpasset dig og dine jobønsker.

Bibliotekarjob.dk er en del af Profiljob.dk netværket, som er et samarbejde mellem 14 af Danmarks faglige organisationer. Deltagelsen i Profiljob.dk netværket betyder, at du ikke alene modtager relevante jobannoncer fra Bibliotekarjob.dk, men også fra de øvrige jobportaler, når du har oprettet din jobagent på Bibliotekarjob.dk.

Mere end 15.000 personer har allerede oprettet deres personlige jobagent på Profiljob.dk netværket.

BIBLIOTEKSPRESSEN

RELEVANTE JOB - RELEVANTE PROFILER

PARTNER I PROFILJOB.DK

Fremover skal din læge være med til at skrive en mulighedserklæring hvis du er sygemeldt. Foto: Scanpix

Ændring i sygedagpengeloven

Som led i en beskæftigelsesrettet indsats mod sygemeldte er sygedagpengeloven blevet ændret. Der bliver derfor indført nye bestemmelser om sygesamtale, fastholdelsesplaner og mulighedserklæringer.

Mulighedserklæring fra 5. oktober

I dag kan en arbejdsgiver forlange en lægeerklæring for at få dokumentation for sygdommen samt informationer om de funktioner, som en sygemeldt lønmodtager ikke kan udføre. Da lægen ikke har oplysninger om den ansattes arbejdsplads og arbejdsfunktioner, har man fra lovgivers side besluttet, at lægen kan have svært ved at vurdere, hvilke arbejdsopgaver en ansat kan varetage. Derfor vil man ved lovændringen indføre en ny lægeerklæring – en *mulighedserklæring* med fokus på de muligheder, som en lønmodtager har for at udføre arbejdsopgaver på trods af sygdommen. »Lægeerklæring om uarbejdsdygtighed« udgår derfor som konsekvens af ændringen. Det betyder også at erklæringer ved første dags sygemelding udgår. En arbejdsgiver kan fremover forlange en mulighedserklæring ved såvel kortvarigt, gentaget som langvarigt sygefravær. Det er fortsat arbejdsgiver, der skal betale for erklæringer.

En mulighedserklæring kommer til at bestå af to dele. Den første del udfyldes på

baggrund af en samtale mellem arbejdsgiver og medarbejder. Lønmodtager kan lade sig bistå af tillidsrepræsentant eller anden bisidder. Arbejdsgiver skal indkalde til samtalen med et *rimeligt varsel* (for eksempel en uge), og lønmodtageren har pligt til at møde op personligt, med mindre det ikke kan lade sig gøre på grund af sygdommen. Alternativt kan samtalen afholdes telefonisk.

Anden del udfyldes af lægen på baggrund af en samtale med lønmodtageren og de oplysninger, som arbejdsgiver og lønmodtager allerede har udfyldt i første del. Lægen skal give sin vurdering af de to andres beskrivelse af funktionsnedsættelsen og arbejdsmulighederne og komme med forslag til skåneinitiativer og forventet varighed af den periode, hvor arbejdet skal tilpasses eller fravær fra arbejdet anses for påkrævet. Arbejdsgiver kan sætte en frist for, hvornår lægeerklæringen skal være arbejdsgiverne i hænde.

Sygesamtale og fastholdelsesplan

Efter sygedagpengereglerne får en arbejdsgiver fra januar 2010 pligt til at indkalde en sygemeldt lønmodtager til en personlig samtale, om hvordan og hvornår en lønmodtager kan vende tilbage på arbejdet. Formålet er at fastholde medarbejderens tilknytning til arbejdsmarkedet. En sådan

samtale skal holdes senest fire uger efter den første sygedag. Kan det ikke lade sig gøre at holde en personlig samtale, kan samtalen holdes telefonisk. Arbejdsgivers pligt gælder i forhold til alle medarbejdere.

Fastholdelsesplan

Som noget nyt kan den sygemeldte lønmodtager fra januar 2010 anmode om – men har ikke krav på – at få udarbejdet en fastholdelsesplan, hvis vedkommende ikke forventes at vende tilbage til arbejdet inden otte uger regnet fra første sygedag. En sådan plan skal udarbejdes skriftligt af arbejdsgiver og medarbejder sammen, og planen kan beskrive arbejdspladsindretning, ændrede arbejdsopgaver med videre. Fordelen herved er, at både arbejdsgiver og medarbejder tilkendegiver et ønske om, at lønmodtagerens fastholdes på arbejdspladsen, og forventningerne til sygdomsforløbet afstemmes. En medarbejder kan når som helst i sygeforløbet anmode om en fastholdelsesplan. En arbejdsgiver kan dog godt afstå fra at udarbejde en sådan plan, hvis han vurderer, der ikke er behov for det.

De nye regler vil gælde både for ansatte i det private og det offentlige.

Læs mere om sygdom og de nye regler på www.bf.dk - din hverdag - sygdom

1r

Stigning i de offentlige lønninger pr. 1. oktober

Reguleringsprocenten sikrer offentligt ansatte en lønudvikling, der følger lønudviklingen på det private område.

Reguleringsprocenten er den procent, man skal lægge til løn og tillæg i grundbeløb (1.10.97-niveau i staten og 31.3.2000 i kommuner og regioner) for at få det aktuelle grundbeløb inklusiv overenskomstmæssige lønstigninger samt regulering som følge af reguleringsordningen. Reguleringsordningen korrigerer for forskelle i lønstigningen mellem den private og den statslige sektor.

Stat

Reguleringsprocenten udgør pr. 1. oktober 2009 på det statslige område 0,296544. I forhold til lønnen pr. 1. april 2009 er det en lønstigning, der svarer til cirka 0,61 procent.

Kommuner

Reguleringsprocenten udgør pr. 1. oktober 2009 på det kommunale område 0,246995. I forhold til lønnen pr. 1. april 2009 er det en lønstigning, der svarer til cirka 1,13 procent.

Regioner

I regionerne og kommuner har reguleringsprocenten hidtil været ens. Der er pr. 1. oktober 2009 imidlertid blevet aftalt forskellige generelle lønstigninger på de to områder, hvorfor reguleringsprocenten for første gang vil være forskellig.

Reguleringsprocenten udgør pr. 1. oktober 2009 på det regionale område 0,248979. I forhold til lønnen pr. 1. april 2009 er det en lønstigning, der svarer til cirka 1,29 procent.

Næste lønregulering sker pr. 1. april 2010 såvel i stat, region og kommuner.

ult

Spørgsmål / svar

Spørgsmål: En tillidsrepræsentant ringer og fortæller, at alt tyder på, at han bliver varslet ned i arbejdstid.

Begrundelsen er, at biblioteket har en betjeningsoverenskomst med en privat virksomhed, og det er tillidsrepræsentanten, der har varetaget denne opgave nogle timer om ugen. Nu har virksomheden opsagt aftalen, og som konsekvens heraf vil biblioteket nu nedsætte tillidsrepræsentantens arbejdstid svarende til de timer, han ikke længere skal have på virksomheden. Tillidsrepræsentanten spørger om han ikke har en særlig beskyttelse, fordi han er tillidsrepræsentant?

Svar: Der skal være tale om »tvingende årsager«, hvis ledelsen afskediger en tillidsrepræsentant, og det gælder også når der er tale om »delvis opsigelse« som i dette tilfælde. Det indebærer i det konkrete tilfælde, at biblioteket må varsle en anden medarbejder ned i tid, hvis besparelsen er nødvendig.

Efterfølgende blev tillidsrepræsentanten varslet ned i tid, og Bibliotekarforbundet fik – som overenskomsten foreskriver – orientering fra kommunen om den påtænkte timenedsættelse. Bibliotekarforbundet svarede kommunen, at der ikke forelå »tvingende årsager« til, at netop tillidsrepræsentanten skulle sættes ned i tid, og Bibliotekarforbundet opfordrede kommunen til at trække den påtænkte opsigelse tilbage. Et par uger efter modtog Bibliotekarforbundet og tillidsrepræsentanten et brev om, at den påtænkte timenedsættelse var annulleret. Det skal tilføjes, at de pågældende timer heldigvis ikke blev taget fra andre medarbejder. Det må være lykkedes at finde besparelsen et andet sted.

kvm

Nyt fra det offentlige område er denne gang skrevet af:

Karin V. Madsen, konsulent, (kvm)

Lone Rosendal, konsulent, (lr)

Ulla Thorborg, konsulent, (ult)

Helle Fridberg, konsulent (hf)

Lønforhandling i 2010

Som resultat af overenskomst 2008-2011 på det kommunale/regionale område er der afsat 1,25 procent af lønsummen til lokal løndannelse pr. 1. april 2010. Til forskel fra 2009, er der i 2010 både midler til ledergrupperne og til alle øvrige bibliotekarer.

Bibliotekarforbundet anbefaler, at I undersøger de lokale forhold i forhold til forhandlingsprocessen og lokale tidsfrister. Nogle kommuner har allerede nu varslet, at lønforslag skal være kommunen i hænde i løbet af efteråret 2009.

hf

Lokal aftale om udbetaling af den sjette ferieuge

Hvis de kommunale og regionale arbejdsgivere af budget- og planlægningmæssige grunde har besluttet, at medarbejderne skal tilkendegive, om de vil have den sjette ferieuge udbetalt ved udgangen af ferieåret, april 2010, skal medarbejderne give arbejdsgiveren besked om det inden **den**

1. oktober 2009 eller en senere dato, som arbejdsgiveren har fastlagt.

De medarbejdere, der ikke vil have den sjette ferieuge udbetalt forudsættes at give besked om afvikling af den sjette ferieuge så tidligt som muligt.

Stillingsopslag

Alle henvendelser vedrørende stillingsopslag rettes til:
DG Media as, Gammel Torv 18, 1457 København K, Tlf. 70 27 11 55,
fax 70 27 11 56, e-mail: epost@dgmedia.dk
Bemærk venligst, at fristerne nedenfor kun gælder stillingsannoncer.

Frister for stillingsopslag

Bibliotekspressen 16 – Udkommer 1. oktober
Bestillingsfrist 11. september kl. 12
Tidligste ansøgningsfrist 12. oktober
Bibliotekspressen 17 – Udkommer 15. oktober
Bestillingsfrist 25. september
Tidligste ansøgningsfrist 26. oktober
Bibliotekspressen 18 – Udkommer 5. november
Bestillingsfrist 16. oktober kl. 12
Tidligste ansøgningsfrist 16. november

Råd og anbefalinger ved ansøgning

Stillingsannoncer optrykkes almindeligvis uden en BF-note – men er en sådan påført, bedes du bemærke dette. BF anvender følgende noter:
A: Der består uoverensstemmelse mellem BF og ansættelsesmyndigheden. Stillingen må ikke accepteres uden BF's godkendelse.
B: Der er tale om en deltidsstilling (under 29,6 timer pr. uge). Det er ikke oplyst om der udstedes frigørelsesattest. En frigørelsesattest skal udstedes fra begyndelsen af et ansættelsesforhold, hvis der skal udbetales supplerende dagpenge.
C: Ansøgere bedes kontakte BF's Forhandlingsafdeling

Generelt ved jobansøgning (offentlig og privat)

BF har uddelegeret aftale- og forhandlingsretten til den lokale BF-tillidsrepræsentant, kontaktperson eller AC-tillidsrepræsentant. Derfor: inden du accepterer en tilbudt stilling, skal du kontakte den lokale repræsentant vedr. dine løn- og ansættelsesvilkår. Findes ingen lokal repræsentant kontaktes Forhandlingsafdelingen i BF. Ved tilbud om ansættelse i en bibliotekslederstilling kontaktes altid Forhandlingsafdelingen.
NB: Sig aldrig din nuværende stilling op før evt. tillægsforhandlinger er afsluttet!

Offentlig ansættelse

Akademikernes Centralorganisation (AC) – og dermed Bibliotekarforbundet – har overenskomst med de kommunale og regionale arbejdsgivere samt staten. Lønindplacering sker på skalaen efter Ny Løn, men samtidig skal der ske en vurdering af om der i henhold til overenskomsten kan forhandles funktions- og/eller kvalifikationsstillæg. Denne vurdering foretages sammen med den lokale tillidsrepræsentant, der også gennemfører forhandlingen. Er du aflønnet efter gammelt lønsystem, kan denne aflønning opretholdes ved umiddelbar overgang til anden stilling indenfor overenskomstens områder (2-måneders-grænsen).

Privat ansættelse

AC/BF har overenskomst med enkelte private arbejdsgivere, men de fleste ansættes på individuel kontrakt, hvor man selv forhandler sin løn. BF udgiver til brug herfor en årlig Privatlønsstatistik og har udarbejdet et forslag til kontrakt for privatansatte bibliotekarer, incl. vejledning. Se: www.bf.dk
BF anbefaler, at du inden underskrift på kontrakt/ansættelsesbrev kontakter Forhandlingsafdelingen for vurdering af kontraktens vilkår.

Bibliotekar DB eller cand.scient.bibl.

søges til ungeområdet

Nota søger en bibliotekar, der brænder for ungdomsområdet. Nota er inde i en rivende udvikling med en årlig tilvækst af brugere på 25 %. Samtidig oplever Nota en ændring i bruger-sammensætningen, hvor andelen af store børn og unge stiger voldsomt. En stor del af disse unge er ordblinde brugere, hvis læsevaner og -behov er anderledes end hos de brugere, vi tidligere har beskæftiget os med. Vi søger derfor en bibliotekar, der har lyst til at være med i udviklingen af tilbud til denne nye brugergruppe.

I øjeblikket har vi travlt med at arrangere en konference samt en større informationskampagne over for unge ordblinde. Derudover arbejdes der på at udvide materialebestanden til unge, planlægning af et større udviklingsprojekt for målgruppen i samarbejde med blandt andet folkebibliotekerne samt udvikling af vores tilbud på nettet.

Vi søger en bibliotekar som

- Kan deltage i udvikling af bibliotekstilbud til unge ordblinde
- Er projektorienteret
- Har gode formidlingsevner i relation til unge
- Har lyst til at gå i dialog med de unge
- Er med på beatet i forhold til unges medievaneer.

Personligt skal du

- Være iderig og dynamisk
- Have gode samarbejdsevner
- Have lyst til at arbejde med udvikling såvel som daglig drift
- Være udadvendt og serviceminded.

Foruden ovenstående skal du være parat til at indgå i det team af bibliotekarer, der er aktive formidlere i den daglige brugerbetjening af både børn, unge og voksne.

Stillingen er på 37 timer pr. uge. Startdato: 1. januar 2010. Ansættelsen sker efter gældende overenskomst med Staten. Stillingen kan søges af kvalificerede ansøgere uanset alder, køn, religion eller etnisk tilhørsforhold.

Ansøgning mærket "Bibliotekar" sendes til info@nota.nu eller Nota, Teglværksvej 37, 2100 Kbh. Ø.

Ansøgningsfrist den 28. september kl. 12.00.

Yderligere oplysninger om Nota kan findes på www.nota.nu
Spørgsmål vedr. stillingen kan rettes til børnebibliotekar Stine Thulin Everhøj på telefon 39 13 46 34 eller biblioteksleder Lene Harder på telefon 39 13 46 66.

Nota, Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder, er en statsinstitution under Kulturministeriet. Nota har ca. 65 ansatte og et budget på ca. 50 mio. kroner om året. I 2007 blev DBB kåret som vinder af Innovation Cup for offentlige virksomheder.

Allerød Biblioteker har 2 ledige stillinger

– Fast stilling på 33 timer og et vikariat på 32 timer

Bibliotekar, cand. scient.bibl. eller en bibliotekar med relevant overbygningsuddannelse

Vi søger en erfaren person, som har indsigt i kravene til det moderne folkebibliotek og som har viden om både den kulturformidlende opgave og den virtuelle udfordring biblioteket står overfor.

Vi ønsker, at du er udadvendt, engageret og iverdig og at du kan indgå i et samarbejde med din primære gruppe – voksen-gruppen, med hele biblioteket og med lokalsamfundet.

Stillingen er på 33 timer ugentligt, og vi vil gerne kunne ansætte dig fra 1. november 2009.

Læs mere om stillingen og biblioteket på www.bibliotek.alleroed.dk.

Ansøgningsfrist

den 28. september 2009 kl. 12.00.

Ansøgningen sender du til job2@alleroed.dk

Børnebibliotekar, barselsvikar 32 timer/uge fra ca. den 16. november 2009

Vi ønsker, at du vil engagere dig i at betjene Allerøds børn og unge og at du er parat til at formidle både i det fysiske og i det virtuelle rum.

Læs mere om stillingen og biblioteket på www.bibliotek.alleroed.dk

Ansøgningsfrist

den 6. oktober 2009 kl. 12.00.

Ansøgningen sender du til job3@alleroed.dk

ALLERØD KOMMUNE

DANMARKS
BIBLIOTEKSSKOLE

Erfaren konsulent med biblioteksbaggrund søges.

Har du lyst til "at springe ud" som konsulent og udføre konsulentopgaver i sektoren indenfor egne fagområder?

Kursus- og Konsulentafdelingen på Danmarks Biblioteksskole søger en udviklingskonsulent (cand. scient. bibl., bibliotekar DB eller anden akademisk baggrund) med solid erfaring fra det biblioteksfaglige område.

Konsulentens opgaver vil være:

- Planlægning og udvikling af DB's kursus- og konsulenttydelser
- Opdyrke, udvikle og udføre konsulentopgaver i sektoren inden for egne fagområder
- Udvikling og planlægning af efteruddannelsesstilbud med skolens lærere
- Markedsføring af kurser, temadage og konsulenttydelser - udarbejdelse af kursuskatalog, foldere, annoncer mv.
- Udvikling af afdelingens aktiviteter og praksis i samarbejde med afdelingens øvrige medarbejdere.
Konsulentopgaverne kunne fx. være:
 - Udviklingsopgaver: websider, intranet, bibliotekssystemer, portaler, taksonomier, metadata, søgeinterfaces
 - Brugerundersøgelser: brugbarhed (usability), brugertilfredshed, brugeradfærd, personas
 - Evalueringsopgaver: brugbarhedsundersøgelser (usability),

tilfredshedsundersøgelser, performanceevaluering, projektevaluering

Den ideelle kandidat:

- er uddannet cand. scient. bibl. eller med lignende baggrund
- har minimum 3-5 års solid erfaring fra forsknings-, fag-, eller folkebibliotek eller fra bibliotek i den private sektor.
- har erfaring med uddannelsesaktiviteter og undervisnings erfaring
- har gennemslagskraft og autoritet
- er visionær og iverdig, men arbejder samtidig systematisk og struktureret
- er "brobygger", der evner at samarbejde med mange forskellige interessenter
- lægger vægt på teamarbejde og er empatisk og helhedstænkende.

Ansøgning

Ansøgning med CV, dokumentation for uddannelse og kvalifikationer mærkes "Konsulent til Kursus og Konsulentafdeling" og sendes til job@db.dk. Ansøgningen skal være skolen i hænde senest **mandag den 21. september 2009, kl. 12.00.**

Se det fulde stillingsopslag på skolens hjemmeside.

Yderligere information: leder af Kursus og konsulentafdelingen
Lisbet Clementsen, 32 34 14 74 og www.db.dk/kon

Gladsaxe Bibliotekerne søger to bibliotekarere

Den 1. februar 2010 åbner en ny kulturinstitution i Bagsværd.

Den skal indeholde lokalbiblioteket i Bagsværd og Gladsaxe Bio. Den skal bygge på bibliotekets og biografens kerneydelser, men med fokus på film og medier. Vi ønsker et tilbud, der aktivt inddrager nye formidlingsformer, eksperimenterer og afprøver nye medier.

Har du lyst til at være med til at opbygge og udvikle den nye kulturinstitution, kan du læse mere på www.gladsaxebibliotekerne.dk

Flere oplysninger

om stillingerne kan fås hos leder af kulturinstitutionen i Bagsværd, Birgitte Kehler Holst, telefon 40 13 25 50,

mail bholst@gladsaxe.dk eller bibliotekschef Charlotte Plenge, telefon 39 57 63 01, mail bkdcpl@gladsaxe.dk

Løn- og ansættelsesvilkår

Løn efter overenskomst.

Der indgår 1 til 2 aftenvagter samt vagt hver 3. lørdag i stillingerne.

Ansøgning og tiltrædelse

Ansøgningsfrist: Fredag den 2. oktober, kl. 12.00.

Tiltrædelse: 1. januar 2010.

Ansøgningen mærkes "Ansøgning" og sendes til bibliotek@gladsaxe.dk eller Gladsaxe Bibliotekerne, Administrationen, Søborg Hovedgade 220, 2860 Søborg.

Gladsaxe Kommune
– en levende arbejdsplads med
mange muligheder.

Bibliotekar til Middelfart Bibliotek

Middelfart Bibliotek søger en bibliotekar til Team Voksen pr. 1. november 2009.

Har du interesse for lokalsamfund, lokalhistorie, DDElibra og IT generelt?

Se hele stillingsopslaget på www.middelfartbibliotek.dk/job

Ansøgning med relevante bilag sendes senest d. 28.09.2009 til: Middelfart Bibliotek, att. Teamleder Birgit Sloth, Havnegade 6, 5500 Middelfart eller bs@middelfartbibliotek.dk

**MIDDELFART
BIBLIOTEK**

Andelsbolig til salg

48 m² et-værelses, høj stueejlighed i København S. Lyst værelse, stort spisekøkken, badeværelse med separat brusekabine. Adgang til dejlig gårdhave.

Tæt ved KUA, metro, strand og Indre by. Lille andelsforening med sund økonomi. Andel: 430.000 kr.

Månedlig boligafgift: 2228 kr.

Henvendelse til ida1@tafdrup.eu

Har du fået nyt job?
Send en mail til Bibliotekspressen
bibliotekspressen@bf.dk

BF's aktivitetsskalender giver en oversigt over arrangementer og aktiviteter, som afholdes i BF's regi. Find flere oplysninger i Kalenderen på BF's website, www.bf.dk. Abonner på "BF's nyhedsbrev" på www.bf.dk for at modtage nyt omkring BF's arrangementer.

SEPTEMBER 2009

24.9. MUFA's Generalforsamling 2009.
Faggruppen afholder generalforsamling i tilknytning til Dansk Musikbiblioteks For- enings temadage.
Sted: Vejle Bibliotek.
Arrangør: Musikfaggruppen MUFA.

24.-27.9. Studierejse til Berlin – sam- tidskunstens mekka.
Kunsthaggruppen besøger Berlin i for- bindelse med, at der afholdes den store kunstmesse "Art Forum Berlin".
Arrangør: Kunsthaggruppen.

26.-27. 9. Fagligt Landsmøde 2009: TALENTspejlet.
Læs mere på www.bf.dk/talentspejlet.
Sted: ToRVEhallerne Vejle.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

30.9. Hovedbestyrelsesmøde.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

OKTOBER 2009

3.10. BØFA's Generalforsamling 2009.
Med uddeling af årets BØFApris samt rundvisning i Fyrtøjet.
Sted: Fyrtøjet i Odense.
Arrangør: BØFA – Børnebibliotekarernes faggruppe.

6.10. Næsten-dimittend-brunch.
Et næsten-kandidat-møde, hvor du kan forberede dig til dit liv som nyuddannet bibliotekar eller cand.scient.bibl. og blive inspireret til at tage det første skridt ud på arbejdsmarkedet.
Sted: Biblioteksskolen i Aalborg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

7.10. Morgendagens teknologier - Google og Open Source.
Få indblik i de fundamentale begreber og

de juridiske og forretningsmæssige udfor- dringer og ikke mindst muligheder, som Open Source giver, og hør om Google Wave.

Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Privatgruppen og Statsgruppen

22.10. Konference for kulturforvaltere 2009: Magt og muligheder i det kultu- relle krydsfelt.
Sted: Center for Ledelse, København.
Arrangør: Kulturforvalterne unlimited og Bibliotekarforbundet.

26.10. Karriereperspektiver.
I denne workshop sætter vi fokus på de overvejelser, du kan have om at sætte en ny eller anderledes kurs i din karriere og arbejds- liv. Alle medlemmer af BF er velkomne.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

27.10. Lønforhandling kan læres.
Forhandling er en slags samtale, hvor der er regler og ritualer, som sagtens kan læres.
Sted: Dansk Psykolog Forening, Køben- havn.
Arrangør: Dansk Psykolog Forening og Bibliotekarforbundets Privatgruppe.

27.10. Karriereperspektiver.
I denne workshop sætter vi fokus på de overvejelser, du kan have om at sætte en ny eller anderledes kurs i din karriere og arbejds- liv. Alle medlemmer af BF er velkomne.
Sted: Odense.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

28.10. Hovedbestyrelsesmøde.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

NOVEMBER 2009

4.11. Introduktion til Bogsæsonen 2009.
Sted: Quality Hotel Høje Taastrup.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

6.11. Introduktion til Bogsæsonen 2009.
Sted: Clarion Hotel Copenhagen
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

9.11. Introduktion til Bogsæsonen 2009.
Sted: Hotel Hvide Hus, Aalborg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

10.11. Introduktion til Bogsæsonen 2009.
Sted: Radisson SAS Scandinavia Hotel, Århus.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

11.11. Introduktion til Bogsæsonen 2009.
Sted: Quality Hotel Park Middelfart
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

13.11. TR-seminar 2009.
Sted: Det kongelige Bibliotek – Diaman- ten, København.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

18.11. Dit første job – hvad nu?
Det kan være en udfordring at komme videre fra det første job. Gå-hjem-møde hvor BF's karrierekonsulenter og jurister vil hjælpe dig videre, og hvor du kan møde andre i samme situation.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

25.11. Hovedbestyrelsesmøde.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

DECEMBER 2009

1.12. BF's JobWorkshop.
Søger du efter nyt job, og trænger du til inspiration, inputs og gode råd, så er BF's JobWorkshop noget for dig.
Sted: Odense.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

16.12. Hovedbestyrelsesmøde.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.

FRIIS

Tiden råber på proaktive bibliotekarer – men alle gode bibliotekarer er jo proaktive. Så deeet..

Det er ikke let med det net...

Hvordan skal fremtidens bibliotekarer agere og komme i kontakt med de stadig mere selvhjulpne brugere, som i deres selvforståelse mener, de kan det hele? Alt muligt kan googles og downloades »på nettet« og bruges på diverse platforme – hvad bliver bibliotekarens rolle så? Den bliver vel anderledes, og det er vel så blot udfordrende og spændende – eller?

På den ene side hører vi gang på gang, at viden kommer i endnu større mængder end nogensinde, terrabyte efter terrabyte »vokser« frem som kæmpemæssige marker af viden, der kan høstes, men også skal sorteres og serveres.

På den anden side hører vi, at folk selv kan navigere, at bibliotekarens rolle måske er truet – i hvert fald i sin nuværende form.

I dette nummer af Bibliotekspressen bringer vi et interview med en af internettets danske pionerer, navet er Thomas Madsen-Mygdal. Hvert år arrangerer han konferencen Reboot i Kedelhallerne på Frederiksberg, og her kom-

mer folk fra hele verden.

Thomas Madsen-Mygdal lavede helt tilbage i 1995 sin egen fildelingstjeneste på internettet. Det var noget nyt – dengang. Han er også medforfatter til bogen *Weblogs*. Tidligere har Thomas Madsen-Mygdal sablet *bibliotek.dk* ned på en konference, vi skrev om dette i Bibliotekspressen nummer 3, 2007.

Men denne gang, ærede læser, er det Dem, han langer ud efter: Bibliotekaren. Tidligere har han ment, at bibliotekarer er nørder i en bestemt distributionsform »som de selv hænger fast i«, altså distributionsformen. I dette nummer er han alvorligt bange for, at bibliotekaren har udspillet sin egen rolle, og der skal ske et paradigmeskift – fra at være den, der »ejer« og vogter over informationerne til den, der går i interaktion med brugeren og måske oven i købet bliver så relationsorienteret, at vedkommende spiser frokost med de unge studerende og brugere på universitetet. Mange vil

sikkert føle det grænseoverskridende. Det sidste med relationerne er ikke Thomas Madsen-Mygdals ord – men emnet var på dagsordenen på en session på den internationale IFLA-konference for bibliotekarer, der blev holdt i Milano i august. Flere oplægsholdere udbredte sig over emnet: *Den proaktive bibliotekar*, de havde vægtige indlæg om nødvendigheden af en anden måde at aktivere brugerne på – for eksempel skal der også arbejdes meget med hjemmesider. En amerikansk bibliotekar (naturligvis) havde haft held til at få lov til at lave en konkurrence på biblioteket, hvor man på hjemmesiden kunne se præmien – en iPod. Det kan man så grine over – men noget skal der vel ske, når udlånstallene daler, og brugerne mest bruger biblioteket til at lave opgaver sammen og gå på nettet.

Henrik Hermann
hermann@bf.dk